

Isten, elvetettél és szerte-
szórtál minket, haragra
gerjedtél, de térj vissza
hozzánk!

Zsolt 60,3

LXXX. évf. 5. • (3936.)
2024. február 4. • Ára 420 Ft

Legyenek a béke hírmondói és eszközei

Martí Zoltán sportriporter kapta a Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíjat

Fotó: Merényi Zita

Szalézi Szent Ferenc, az újságírók védőszentje ünnepén, január 24-én a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) nevében Veres András győri megyéspüspök, a testület elnöke adta át Martí Zoltán sportriporternek, a 777 blog alapítójának a genfi püspökről elnevezett sajtóösztöndíjat Budapesten, a Központi Papnevelő Intézet dísztermében.

A Szalézi Szent Ferenc-ösztöndíj átadását hagyományos módon szentmise előzte meg, amelyet Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke főcelebrálásával, valamint Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Marton Zsolt váci megyéspüspök, Tóth Tamás, az MKPK titkára, Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora és Németh Gábor, az MKPK Titkárságának irodaigazgatója koncelebrálásával tartottak meg az Egyetemi templomban.

A szentmise elején Veres András püspök kérte Szalézi Szent Ferencnek, a keresztény újságírók pártfogójának, oltalmazójának, segítőjének közbenjárását a jelenlévők, valamint azoknak a

médiában dolgozó munkatársaiknak a számára, akik az elmúlt egy esztendőben távoztak a földi életből.

Veres András homíliájában utalt arra, hogy Ferenc pápa január 21-én meghirdette az imádság évét. A győri megyéspüspök a Szentatya szavai nyomán kérte, hogy „mindnyájan iratkozzunk be a Szűzanya iskolájába, hogy megtanuljunk jól imádkozni”.

„Szeretném, ha ma és mátol a békéért imádkoznánk”, hiszen oly nagy szükségünk van erre, és a keresztény újságírók imájára kiváltképpen is, hiszen ők az emberek javát, a béke ügyét szolgálják – tette hozzá a főpásztor.

Jézus a hegyi beszédben boldognak mondja a békességszerzőket, mert az Isten fiainak fogják őket hívni, és a feláldozott Úr a tanítványokat így köszöntötte: „Békesség nektek!”, és minden szentmisében így köszönti a pap is a híveket – mutatott rá a szentmise szónoka. – Isten gyermekei keresik a békét, és ebben segítenek másokat is, de ez állandó küzdelmet jelent. A béke Isten ajándéka, a békétlenség pedig egyértelműen az emberi bűn következménye, amely növekedően egyre elviselhetetlenebbé teszi a létet.

(Folytatás az 5. oldalon)

Minden erőnkől szeretni Istent és a felebarátot

Keresztény-zsidó imaóra Budapesten

A keresztény-zsidó imaórát az ökumenikus imahét nyolcadik napján, január 28-án a terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templomban tartották. A szertartást Erdő Péter bíboros, prímás és Fröhlich Róbert főrabbi vezette, imával a keresztény felekezetek képviselői szolgáltak. Az egybegyűlteket Horváth Zoltán plébános köszöntötte.

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek Lukács evangéliumának 10. fejezetéből olvasta fel a szeretet parancsát – „Szeresd Uradat,

Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, minden erődből és egész elmédből; felebarátodat pedig, mint önmagadat!” – és igehirdetésében ehhez fűzte gondolatait.

„Az istenszeretet törvénye Mózes ötödik könyve szerint (MTörv 6,5) némileg másként hangzik, hiszen ott alapvetően három teljességet említ: teljes szívünköl, teljes lelkünköl és minden erőnköl kell Istent szeretni. Van olyan magyar fordítás, amely inkább az érzelmi hőfokra teszi a hangsúlyt, amikor azt mondja, hogy ‘Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből!’

(Folytatás a 3. oldalon)

Isten nem csal meg soha

Ökumenikus imaest fiataloknak Budapesten

Második alkalommal hívta imaestre az Ökumenikus Ifjúsági Iroda (ÖKI) a fiatalokat a keresztények egységéért tartott imahéten. Január 25-én evangélikus, katolikus és református fiatalok találkoztak a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) székházában, és együtt imádkoztak az egységért. Az imát, dicsőítést, tanítást követően beszélgetés, teázás és játék adott lehetőséget az ismerkedésre.

(Folytatás a 8. oldalon)

Szent Józseffel Argentínában

Beszélgetés Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetessel

A tavalyi év utolsó negyedében Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetes Argentínában járt, meglátogatta a Szentatya szülőházájában élő magyar katolikusokat. Útjának tapasztalatairól kérdeztük.

– Elöljáróban érdemes megemlíteni, hogy Ön már korábban is munkálkodott a magyar emigrációban, nem is keveset. Miből állt a szolgálata?

– Az 1980-as években Belgiumban és Kanadában éltem. Voltam lapszerkesztő és lapkiadó, lelkigyakorlatokat kísértem Észak- és Dél-Amerikában. Bekapcsolódtam a Külföldi Magyar Cserkészszövetség munkájába, eleinte „civilként”, egy idő után pedig cserkészként, majd cserkésztisztként. Többfelé besegítettem a lelkipásztorkodásba, és részt vettem a Kanadai Magyar Írószövetség munkájában, vezetésében is. 1990 januári hazatérésem után 2008-ban visszatértem Kanadába, ahol az emigráció akkor legnagyobb plébániájának vezetésével bíztak meg. Közel hat évig voltam torontói plébános, és évekig a Kanadai Magyar Papi Egység vezetője. 2014-től meghívásra ismét itthonról látogatom a magyaro-

kat, lelki szolgálatra megyek Angliába, Belgiumba, Németországba vagy Svédországba.

– Hogyan került sor a tavalyi argentin útra?

– 2022 őszén egy argentin egyesület hívott meg erre a missziós körútra, ami aztán a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) és a magyar jezsuita provinciális támogatásával valósult meg. Előtte már ketten is jártak ilyen körúton: Szederkényi Károly és Bárány Béla atyák. Jó tudni, hogy az MKPK égisze alatt működik egy magyar katolikus diaszpórairoda a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott püspök vezetésével. Ezt a nem könnyű feladatot a tavaly elhunyt Cserháti Ferenc után most Mohos Gábor püspök látja el, amelyben Fábray Kornél esztergomi segédpüspök van a segítségére. A paphiány, továbbá az, hogy az anyorrság, illetve a Kárpát-medence magyar lelkipásztori ellátása prioritást élvez, megnehezíti a diaszpóra katolikus magyarságának szolgálatát.

(Folytatás a 9. oldalon)

A Magyar Kultúra Napját ünnepelték Pannónhalmán
5. oldal

A mosonmagyaróvári hospice-ház mindennapjai
Riportunk a 7. oldalon

Boldogok a békességszerzők
Teológiatanárok konferenciája
12. oldal

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

A keresztény élet szüntelen lelki küzdelem

A Szentatya január 3-án folytatta a rossz szokásokról és az erényekről múlt héten elkezdett katekézissorozatát. Arról elmélkedett, hogy megkeresztelkedésüinktől fogva szüntelenül harcolnunk kell a kísértések ellen, döntést kell hoznunk jó és rossz között, eséseink után pedig állandóan fel kell tudnunk állnunk, hogy újra keljünk, és haladjunk az életszentség felé. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

megszóljunk valakit... Valamennyien kísértést szenvedünk, és harcolnunk kell, hogy ne bukjunk el a kísértésben. Ha valamelyikőtöknek nem lennének kísértései, szóljon, mert az rendkívüli dolog lenne! Valamennyiünknek vannak kísértései, és meg kell tanulnunk, hogyan viselkedjünk ezekben a helyzetekben.

Sokan vannak, akik felmentik magukat, akik azt gondolják, hogy „rendben vannak”: „Ó, én becsületes vagyok, én feddhetetlen vagyok, nekem nincsenek ilyen problémáim.” De egyikünk sincs rendben; ha valaki úgy érzi, hogy rendben van, az álmvilágban él; mindegyikünknek sok mindent kell helyrehoznia, és virrasztaniuk is kell.

Néha az is előfordul, hogy a kiengeztelődés szentségéhez járulunk, és őszintén azt mondjuk: „Atyám, nem emlékszem a bűneimre, nem tudom, vannak-e bűneim...” Ez arról tanúskodik, hogy nem ismerjük a szívünkben zajló dolgokat. Mindannyian bűnösök vagyunk, mind-

”

Az ember, minden más

teremtmenytől eltérően,

mindig képes túllépni

önmagán, képes meg-

nyílni Isten előtt és az

életszentség felé haladni

annyian! Egy kis lelkiismeret-vizsgálat, egy kis magunkba tekintés jót fog tenni nekünk! Különbösen az a veszély fenyeget, hogy sötétségben élünk, és mivel hozzászoktunk a sötétséghez, már nem tudjuk megkülönböztetni a jót a rossztól. Ninivei Izsák azt mondta, hogy az Egyház-

ban az, aki ismeri és bánja bűneit, nagyobb, mint az, aki halottat támaszt fel. Mindannyiunknak kérnünk kell Istentől azt a kegyelmet, hogy szegény, megtérésre szoruló bűnösnek ismerjük el magunkat, megőrizve szívünkben azt a bizakodást, hogy egyetlen bűn sem túl nagy az Atyaisten végtelen irgalmas-sága számára. Ez Jézus első tanítása, melyet nekünk ajándékoz.

Ezt látjuk az evangéliumok első oldalain, főleg akkor, amikor a Messiásnak a Jordán folyó vizében való megkeresztelkedéséről hallunk. Az epizódban van valami nyugtalanító: miért veti alá magát Jézus egy ilyen megtisztulási rítusnak? Ő Isten, ő tökéletes! Milyen bűnt kellett volna Jézusnak megbánnia? Semmilyen! Keresztelő János is megbotránczik, olyannyira, hogy a szöveg tanúsága szerint „János igyekezett visszatartani: »Nekem van szükségem a te keresztségedre – mondta –, s te jössz hozzám?»” (Mt 3,14).

Jézus azonban egészen másmilyen Messiás, mint ahogyan azt János bemutatta, és ahogyan az emberek elképzelték: nem a haragvó Istent testesíti meg, és nem ítélethirdetésre hív, hanem épp ellenkezőleg, egy sorba áll a bűnösökkel. Hogy lehet ez? Igen, Jézus kísért bennünket, mindannyiunkat, bűnösöket. Ő nem bűnös, de köztünk van. És ez csodálatos dolog! [Mondhatja valaki:] „Atyám,

nekem sok bűnöm van!” – „De Jézus veled van: beszélj róluk neki, ő majd segít, hogy elhagyd őket.” Jézus sosem hagy magunkra, soha! Mindig gondolatok erre! „Ó, Atyám, én nagy bűnöket követtem el!” – „De Jézus megért és kísért téged: megérti és megbocsátja bűneidet.” Ezt sose felejtsetek el! A legsötétebb időszakokban, amikor elbukunk, és bűnt követünk el, Jézus mellettünk van, hogy segítsen felállni.

Ez pedig vigaszt ad. Nem szabad elveszítenünk ezt a bizonyosságot: Jézus mellettünk van, hogy segítsen, megvédjen, sőt, hogy felsegítsen, ha elbukunk, és bűnt követünk el. „De Atyám, igaz, hogy Jézus mindent megbocsát?” – „Mindent. Azért jött, hogy megbocsásson, megmentsen. Jézus csak azt kérni, hogy nyitott legyen a szíved.” Ő sosem felejt el megbocsátani: mi vagyunk azok, akik nemegyszer elveszítjük a bocsánatkérés képességét.

Szerezzük vissza ezt a képességet, szerezzük vissza bocsánatkérés képességét! Mindenkinél sok mindenért kell bocsánatot kérnie: mindenki gondolja végig magában, és beszéljen ma róla Jézusnak. Beszélj róla Jézusnak: „Uram, nem tudom, igaz-e vagy sem, de biztos vagyok abban, hogy te nem fordulsz el tőlem. Biztos vagyok abban, hogy te megbocsátasz nekem. Uram, én bűnös vagyok, de kérlek, ne fordulj el tőlem!” Ez szép ima lenne ma Jézushoz: „Uram, ne fordulj el tőlem!”

Az evangéliumok rögtön a megkeresztelkedés jele-nete után elbeszélnek, hogy Jézus visszavonul a pusztába, ahol megkísérti a sá-tán. Itt is felmerül a kérdés: mi okból kell Isten Fiának megismernie a kísértést? Jézus ebben is szolidárisnak mutatkozik a mi törekény emberi természetünkkel, és nagy példaképünké válik: a kísértések, melyeken át-megy, és amelyeket legyőz a pusztában természetünk kövei között, az első útmutatást jelentik tanítványi életünk számára. Ő megtapasztalta azt, amivel nekünk is mindig szembe kell néznünk: az élet kihívásokból, próbatételekből, útelágazásokból, ellentétes elképzelésekből, rejtett csábításokból, ellentmondá-sos hangokból áll. Egyes hangok még meggyőzőek is, hiszen a sá-tán a Szentírás igéit használva kísérti Jézust. Meg kell őriznünk a belső tisztánlátást, hogy azt az utat válasszuk, amely valóban a boldogsághoz vezet, és aztán azon legyünk, hogy meg ne álljunk az úton!

Ne feledjük, hogy mindig ellentétes végletek között vergődünk: a büszkeség szembeszáll az alázattal; a gyűlölet harcol a szeretettel; a szomorúság akadályozza a Lélek keltette igazi örömet; a szív megkeményedése elutasítja az irgalmasságot. A keresztények állandóan ezeken a vízvázlatokon járnak. Ezért fontos, hogy elgondolkodjunk a rossz szokásokról és az erényekről: ez segít legyőzni a nihilista kultúrát, melyben a jó és a rossz közötti határvonalak elmosódnak, és emlékeztet bennünket arra, hogy az ember, minden más teremtménytől eltérően, mindig képes túllépni önmagán, képes megnyílni Isten előtt és az életszentség felé haladni.

A lelki küzdelem pedig arra készít bennünket, hogy közelebből szemügyre vegyük a bennünket megkötő rossz szokásokat, és hogy Isten kegyelmével úton legyünk azok felé az erények felé, amelyek kivirágozhatnak bennünk, és a Lélek tava-szát hozhatják életünkbe.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

A Szentatya elítélte az isztambuli templom elleni támadást

A helyi püspök imádságra hív

Ferenc pápa elítélte az isztambuli római katolikus templom elleni január 28-i támadást. Az isztambuli apostoli helynök és konstantinápolyi apostoli adminisztrátor, Massimiliano Palínuro püspök felszólította a hatóságokat, hogy derítsék ki az igazságot a támadás indítékát illetően, melynek hátterében feltehetőleg a vallási intolerancia áll, miközben a közösséget imádságra szólítja.

tolí adminisztrátora, Massimiliano Palínuro püspök beszélt a tragikus eseményről, és felszólította a hatóságokat, hogy derítsék ki az igazságot. Hangsúlyozta: véleménye szerint a támadás vallási intoleranciára utal.

Vasárnap délelőtt a török főváros egyik külvárosában található Szűz Mária Születése – templom közössége épp szentmisét ünnepelt – magyarázta Palínuro püspök. Nem sokkal a felajánlás után, a Sanctus alatt két fegyveres lépett be a templomba, akik több lövést adtak le a levegőbe. „Ekkor az egyik, mentális problémákkal küzdő hívő, reagálva az eseményekre, felállt és nemtetszé-

sének adott hangot. Erre a támadók lelőtték őt”.

„A konkrét indítékok – mondta az apostoli helynök a vatikáni hírüg-

nökségnek – még nem teljesen ismertek és tisztázásra szorulnak, de valószínűsíthető, hogy vallási indíttatású támadásról van szó, amelyet a vallási

intolerancia motivált”. „Közösségünket szó szerint sokkolta a támadás híre. Természetesen most a büyük-derei katolikus közösséggel való szolidaritásnak és az elhunyt személyért való imádkozásnak van itt az ideje.” „Keresztény közösségként – szólított fel az apostoli helynök – kérjük a hatóságokat, hogy derítsenek fényt az igazságra az esettel kapcsolatban.”

Palínuro püspök végezetül együttérzését fejezte ki a meggyilkolt személy hozzátartozóinak, és a katolikus hívek nagyobb biztonságára, védelmére szólított fel. „Kérjük a hatóságoktól a hívek és a keresztény közösség védelmét, akik, kitartva hitük mellett, bátran vállalják azt is, hogy időnként nagyon hosszú utat megtéve vegyenek részt az Eucharisztia ünnepelésében”.

Fordította: Kuzmányi István
Forrás és fotó: Vatican News
angol nyelvű szerkesztősége

Minden erőnkől szeretni Istent és a felebarátot

Keresztény-zsidó imaóra Budapesten

(Folytatás az 1. oldalról)

Az eredeti szövegben azonban mintha nem az érzelmek hevessége, hanem a teljesség állna a közép-pontban. A régi bölcsék szerint teljes szívűből szeretni azt jelenti, hogy teljes gondolkodásunkkal és minden képességünkkel szeretünk, a teljes lélekből szeretni pedig arra utalhat, hogy még az életünk árán is szeretnünk kell a Mindenhatót. A minden erőnkől szeretni sokak szerint viszont azt jelenti, hogy minden anyagi lehetőségünket ez a szeretet határozza meg. Joggal kérdezték hajdan, hogy miért kellene külön is hangsúlyozni az ember vagyónát, amikor a parancs már úgyis rendelkezett magáról az ember életéről. Erre az lehetne a válasz, hogy nem véletlen az utalás, hisz az olyan ember mellett, aki számára a legnagyobb áldozat, ha felajánlja az életét, vannak olyanok is, akik a vagyónukat még az életüknél is többre tartják.

De mit jelent Istent szeretni? Ez a szeretet azt jelenti, hogy parancsai szerint élünk (2Jn 1,6). A *Leviták könyvét* idézi az *Újszövetség*, amikor ezt olvassuk: 'Szeresd felebarátodat, mint saját magadat!' (vö. Lev 19,18). A fő kérdés az, mit jelent a felebarátunkat szeretni. Hogyan szeressük jól az embert? Szeretni azt jelenti, hogy valakinek az igazi javát akarjuk.

De mi jó az embernek? Ki az ember? Ha egy kultúra erre nem tud a valóságnak megfelelő, reális választ adni, az aligha lehet a szeretet kultúrája. Voltak és vannak erre válaszok a különböző vallásokban és a népek hagyományában. De a legmélyebb és a legvilágosabb mégiscsak a bibliai hagyomány, amely azt vallja, hogy az embert Isten a saját képére teremtette: a 8. zsolttár arról beszél, hogy Isten ha-

Erdő Péter bíboros: amikor Istent az ember gondjára bízta a világot, nem hagyott minket magunkra

talmat adott az embernek a teremtett dolgok fölött. A Sínai-hegyen pedig a Mindenható törvényt ad. Az ember hasonlít Istenhez, mert értelme, szabad akarata és halhatatlan lelke van, mely az örök boldogságban találja meg igazi otthonát.

Isten tehát a szabad embert úgy helyezte a világba, hogy parancsokat adott számára, mintegy használati utasításként a teremtett világhoz és az emberi közösséghez. De nem úgy bocsátott minket utunkra, mint a hajszolt szülő, aki azért vesz játékot a gyerekének, hogy lekösse, míg ő maga nem foglalkozik vele. Az ilyen játékot a gyerekek hamar megunták. Hanem úgy, mint a jó szülő, aki szeretetből veszi a játékot, hogy együtt játsszon a gyerekével, mert a játék csak az eszköze, kifejezője valami nagyobbaknak, a szülői szeretetnek. Amikor Isten az ember gondjára bízta a világot, nem hagyott minket magunkra. Még parancsai sem sze-

Fröhlich Róbert főrabbi: Ha megtartjuk a szeretet parancsát, azzal azt mutatjuk ki, hogy szeretjük Istent

mélytelenek, mert ott van velünk, amikor szabadságunkat jóra akarjuk használni, amikor küzdünk a saját önzésünk ellen is a nagylelkűbb, igazabb életért, vagy amikor minden képességünket felelősen latba vetve igyekszünk helytállni a ránk zúduló nehézségek viharában. Bízunk benne, hogy Isten nem hagy minket magunkra egyéni életünkben, de népünk, népeink, egyházaink életében sem. De hogy hogyan nyilvánul meg felfoghatatlan bölcsessége és szeretetéből fakadó hatalmas terve a történelemben, erről félelemmel és döbbenettel csak annyit mondhatunk, hogy óriás Ő. Ha minden erőnkől szeretjük és keressük Őt, akkor megtaláljuk magunk mellett a másik embert is, és erőt kapunk, hogy Istennel együtt, az Ő kezét fogva játsszunk életünk és a történelem játékát."

Fröhlich Róbert főrabbi Erdő Péter bíboros szavaira reflektálva emelte ki a központi gondolatot, a szeretet

parancsát, az Isten és az embertársak felé irányuló szeretetét. Istent szeretni akár az életünk árán is – erről is beszélt a bíboros, és Fröhlich főrabbi ehhez kapcsolódva elmondott egy talmudi történetet Akiva rabbiról, a rabbinikus irodalom nagy alakjáról, akit a rómaiakkal való szembe-szegülése miatt kínhálálra ítélték. A siralomházban elment hozzá egy hellenizált zsidó, aki azt tanácsolta neki: „Azért vagy itt, mert tanítottad a Tórát, Istenünket szolgáltad. Hajts fejet a rómaiak előtt, és túléled!” A rabbi erre egy történettel válaszolt, amelyben a róka és a patakban úszó halak folytatnak párbeszédet. A róka kérdésére a halak elmondták, hogy a halász elől menekülnek. „Gyertek ki a szárazföldre, megvédelek titeket” – biztatta őket a róka. „Itt a vízben is veszélyben vagyunk, hát még a szárazföldön mennyivel inkább veszélyben lennénk!” – válaszolták a halak. A Tóra az életelemünk, eltávolodni tőle veszedelmes lenne számunkra. A Tóra megtartásával mutatjuk meg, mennyire szeretjük az Istent – mondta Akiva rabbi, akit kivégeztek, mert az egész életével szerette Istent.

A parancs másik fele, a felebarát iránti szeretet kapcsán a főrabbi Tízparancsolat törvényéből idézett: „Szeresd apádat, anyádat!...” Vagyis szeresd a téged megelőző nemzedékeket. A múlt, a saját történelmünk tisztelőben tartására hív ez a parancs. Hiszen ha ismerjük a múlt hibáit, az segít abban, nehogy újra megismételjük őket. A múltban nem szerettük egymást, ember ember ellen támadt. Az emberiség akkor prosperált, amikor közös erővel mentek előre, vagyis szerették egymást. Ha megtartjuk a szeretet

parancsát, azzal azt mutatjuk ki, hogy szeretjük Istent. Az áldott, békés étellel szeretjük Istent – zárta gondolatait Fröhlich Róbert főrabbi.

Az igehirdetéseket követően az első imádkozó, Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök az Erdő Péter bíboros és Fröhlich Róbert főrabbi által megkezdett gondolati ívet folytatta imádságában. Akiva rabbi mártírháláláról, istenszeretetről elmesélt egy további történetet. „Egész életemben azon gondolkodtam, hogyan tudom betartani ezt a törvényt. Most be tudom bizonyítani” – mondta a halálra ítélt rabbi, aki kinszenvedésekor a Schemát énekelve éppen akkor lehelte ki a lelkét, amikor az Örökkévaló jelzőjénél, az „egyetlen” szónál tartott az imádságban. Akiva rabbi Istene Jézus Istene és a mi Istenünk, tette hozzá Fabiny Tamás, és emlékeztetett a mártírokra a holokaustt nemzeti közí emléknapiján.

Egy-egy szentírási szakaszt felolvastak és imádságot mondtak a testvéregházak lelkészei: Farkas Gergely református lelkész, püspöki tanácsos; Jaczkó Sándor görögkatolikus érseki helynök, parókus; Papp János, a Baptista Egyház elnöke; Khaled A. László metodista szuperintendens; Kriza János, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöki helynöke; Ócsai Tamás, a Hetednapi Adventista Egyház unióelnöke; Földesi Tamás, a Magyarországi Pünkösdi Egyház elnöke; Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEOT) főtitkára. A vallásközi imaóra Fröhlich Róbert főrabbi és Erdő Péter bíboros záróáldásával ért véget.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Lambert Attila

A leghosszabb út is egy lépéssel kezdődik

Michael W. Banach apostoli nuncius celebrált szentmisét a szociális testvérek jubileumán

Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa főcelebrálásával tartottak szentmisét a Szociális Testvérek Társasága jubileumán január 20-án a budapest-úpalotai Urunk Színevéltözása és Boldog Salkaházi Sára-templomban.

Alapításuk centenáriumaért adtak hálát, lezárták az emlékező és jövőbe tekintő jubileumi évet. „Ha ígért mondtunk az Istennek, lesz következő száz évünk” – ezzel a bizonyossággal adtak hálát. Nagy sokaság gyűlt össze, megtelt a Boldog Salkaházi Sára ereklyéjét őrző templom. A magyarországi testvérekkel ünnepeltek a társaság nemzetközi közösségeinek képviselői. A kaliforniai ágat képviselte Maribeth Larkin SSS központi előljáró. Nagy számban érkeztek testvérek Erdélyből, Szlovákiából.

A templom falain elhelyezett fényképes összeállítások a jubileumi év eseményeit dokumentálják. Elkala-u-zolnak számos helyszínre – Budapest, Kolozsvár, Buffalo, Csíkszereda, Nagyvárad, Balatonboglár, Szegvár –, végigvezetnek a programdagadga-éven. Kővári Magdolna SSS általános előljáró köszöntötte az egybegyűlteket: A Szentatya áldásával kezdhettük egy éve az alapításunk centenáriumát ünneplő jubileumi évet, ma hálaadás-sal a szívünkben zárjuk azt itt, a társaság védőszentje, Boldog Salkaházi Sára templomában.

A latin nyelven bemutatott szent-misében imák, énekek, könyörgések hangzottak el több több ország nyelvén, ahol a társaság jelen van – angol-

ul, szlovákul, spanyolul. A szentmise főcelebránsa és szónoka Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa volt. Koncelebrált többek között Fehér Zoltán, a Boldog Salkaházi Sára-templom plébánosa, Lambert Zoltán protonotárius, kanonok, érseki tanácsos, Andrásfalvy János SDB szalézi tartományfőnök, Berhidai Piusz OFM ferences tartományfőnök, Fehérvári Jákó OSB, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola rektora és több pap-testvér. A szentbeszéd középpontjában a társaság két meghatározó alakja, Slachta Margit és Boldog Salkaházi Sára állt. Slachta Margit, a társaság alapítója az egyház szociális küldetését tette a közösség életének mozgatórugójává: arra kötelezték és kötelezik magukat ma is lelkiileg és szakmailag felkészülve a nővérek, hogy válaszoljanak társadalmilag, gazdaságilag és politikailag

tehetetlenek szükségleteire, és küzdjenek a sebeket okozó körülmények megváltoztatása érdekében. Ebben a szolgálatban a keresztény hit az irányító. Margit testvér vallotta, ha az ember nem vállal kockázatot, úgyse vesztésre van ítélve.

Az Isten országáért – az Egyházért, a közösségért és az emberekért – való kockázatvállalásra biztatta a testvéreket a szónok. Elmondta, hogy Boldog Salkaházi Sára életének a remény volt a mozgatórugója. A remény hajtotta, amikor 1944-ben felismerve a magyarokra leselkedő veszélyt, életfelajánlást tett, amire meg is kapta az engedélyt feletteseitől. December 27-én teljesedett be felajánlása: a nyilasok elhurcolták, és az egyike volt azon áldozatoknak, akiket a Duna partján agyonlőttek.

A nuncius XVI. Benedek szavait idézve fejtette ki tanítását a reményről.

Keresztény reménységgel rendelkezni azt jelenti, tudunk a rosszról, és mégis bizalommal tekintünk a jövőre.

A nuncius arra biztatta a testvéreket, vizsgálják meg, mik a prioritásaik a következő száz évre. Ezek megkülönböztetésében eligazítást nyújt új mottójuk: „Menjetek, íme, úgy küldelek benneteket, mint bárányokat a farkasok közé – csak a szeretet fegyverével!”

Jézus védelmében és békéjében élhetnek és szolgálhatnak a testvérek a Föld kilenc országában: Magyarországon, Romániában, Szlovákiában, Kubában, az Amerikai Egyesült Államokban, Kanadában, Mexikóban, Tajvanon és a Fülöp-szigeteken.

Kővári Magdolna SSS és Maribeth Larkin SSS a szentmise végén hálájukat fogalmazták meg, és kifejezték elkötelezettségüket, hogy nem valaminek a végét látják maguk előtt, hanem a folytatást: belépünk a következő száz évbe. Margit testvér száz évvel ezelőtt tűzzel, de nincstelenül indult el a szolgálat útján a testvérekkel. A Szentlélek tüze olyan dinamizmussal adott nekik, hogy a társaság hat év alatt öt országban meg tudott jelenni. Ma jobbakk a körülmények, de megvan-e a tűz, ami az alapítókat vitte? Atadjuk-e magunkat a Szentlélek irányításának? Ha ígért mondtunk ezekre a kérdésekre, lesz még következő száz évünk – fogalmazott Magdolna testvér.

Feladatuk ma is, hogy a szeretet kultúráját építsék és a társadalmi párbeszéd jegyében előmozdítsák az egyetemes testvériséget. Ezért a testvérek kilépnek otthonaikból, kilépnek a templomokból. „Dolgunk van, sok

a munka. A jubileum még inkább egyesített minket, a három ág együtt ünnepelt, és együtt megyünk tovább” – mondta Magdolna testvér. Maribeth Larkin a Los Angeles-ben élő közösség üzenetét tolmácsolta: karizmánk, hogy a szenvedő világban szolgálunk, a cél, ahogy Ferenc pápa lelkünkre kötötte, hogy mindenkinek legyen helye szeretetünkben.

Németh Emma SSS, a társaság kerületi előljárója, a Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciájának elnöke az előretéketintés jegyében elmondta, hogy a társaság mindig út-törő munkára vállalkozott; figyeli a társadalom aktuális helyzetét, és megpróbál erre a Szentlélek hangját meghallva válaszolni. Új kezdeményezést, amit most indított el a magyar kerület, hogy fokozottan részt kívánnak venni a vidéki életben. Néhány testvér dolgozik az Alföldön és Szombathelyen, de leginkább Budapesten vagyunk jelen. Több testvérünk fejében is motoszkál a gondolat, hogy a vidéken folytassák tevékenységüket.

Emma testvér elmondta, jelenleg hetvennégy testvér él a magyar kerület közösségeiben. Jelen vannak az élet minden területén: egészségügy, oktatás-nevelés, szociális terület, művészet, teológia, pszichológia, gyermekvédelem, de van közzgazdász, jogász is a közösségben. Három novícia van képzésben, ideiglenes fogadalmat pedig kilenc testvér tett. A kilenc országban jelen levő társaságnak három ága működik a világban.

Trauttwain Éva
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Téged keres mindenki...

Mk 1,29-39

Ezt olvastuk ma, a *Márk evangélium* első fejezetéből. Isten ígéje örök és mindenkorra érvényes, napjainkra is! De ilyenkor jön a kisördög, és felteteti velünk a kérdést: csakugyan?! Nem lehet, hogy Péter apostol meg a többi tévedett, amikor ezt állították?

Mert valljuk meg őszintén, ha megjelenne közöttünk Szent Péter, és 2024-ben beszélgetni tudnánk vele szemtől szembe, azért lenne mondanivalónk!... Nemhogy nem keresik a Mestert a tömegek, hanem a „szent maradékot” is alig tudjuk megtartani, szinte lasszóval fogjuk össze az embereket. Lassan nem is emberek halászaivá kell válniuk a lelkipásztoroknak, hanem sokkal inkább emberek vadászaivá. És ha a képzeletbeli látomást folytatom, akkor a bukdácsoló, ám mégis Kószikla apostol, életbölcességéből kiindulva, azt kérné, tegyük le a vadászfegyvereket, ne agitáljunk, és ne tukmáljuk az örömhírt senkire, mert az nem erre való. Azt kérné, hogy vegyük elő a hálóinkat, és kezdjük el toldozni-foldozni őket. A hálóinkkal van a gond... Sok rajtuk a lyuk, a sérülés, az összekuszálódás. Nem fordítunk kellő időt a javítgatásukra, és régi tömlőkbe akarunk új bort tölteni (vö. Mt 9,17).

A helyi temetkezési vállalat alkalmazottja meséli: „Atyám, mostanában annyira sok a polgári temetés, egyre többen kéri.” Kérdem, miért lehet ez. A válasz: „Tudja, sok pap csak adóbehajtó.” A régi időkben nagy szégyen volt, ha valakit csak karingben, stólában temettek el. A ma emberét ez nem hatja meg,

sőt végleg hátat fordít az Egyháznak, ha egy temetés bejelentésénél az egyházi hozzájárulási karton átnézése a legelső lelkipásztori teendő. Mellesleg, ma egy polgári búcsúztató jóval költséghatékonyabb az érvényben lévő stóladíj-szabályzatunknál. Íme, egy gyakorlati példa a maradi vadászmodszereinkről, a régi, szakadt hálóink elavultságáról és azok okatlan használatáról.

Püspökként ugyanakkor határozottan látom, hogy őt keresi mindenki. És ez örömhír! A rengeteg hányatott sorsú, sokszor nem is csak testi, hanem lelki beteg, aki éhes és szomjas, de megfogalmazni már nehezen tudja, hogy mire, kire... Szent Ágoston szavai nagyon is élnek: „Nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik benned!” Óriási a nyugtalanság a lelkekben. Nem tudom, élt-e valaha annyi kereső ember a földön és hazánkban, mint napjainkban.

Egy kollégám mesélte, hogy Istentől eltávolodott rokonához hívta a kórházlelkészt. Bizonytalan volt, és fel is készítette az atyát, hogy az illető el is zavarhatja a betegágytól. És ez a kegyelem! Hogy egy halacska megannyiszor kikerült Krisztus hálójából, de a betegágynál csak bent maradt a hálóban. Évtizedek múltán elvégezte őszinte szentgyónását, és aznap „elaludt”, reményeink szerint a boldog örök-kévalóságra.

Isten ígéje örök és mindent átható! Csak engedjük, hagyjuk, s velünk és általunk működhet!

Fekete Szabolcs Benedek

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (5.)

Bizánci egyházunk szereti az üdvtörténeti eseményeket a napjukon, vagy legalábbis az ünnepekkel jelzett feltételezett napjukon megünnepelni. Így van ez a karácsonyt követő nyolcadik napon is, amikor „Jézus test szerinti körülmetélésére”, vagyis névadására emlékezünk január 1-jén. De így történik ez február 2-án is, ami már a karácsony utáni negyvenedik napra esik, és Jézus Krisztusnak a templomban való bemutatását ünnepeljük. Görög nevén ez a *hiüpapante*, a „találkozás” ünnepe. Ugyanis a negyvennapos kis Jézust a szülei felvitték a jeruzsálemi templomba, és ott fogadta őt az agg Simeon. Karjaiba vette, és elmondta azt az imádságot, amit a mindennapi vecsernyében mi is imádkozunk: „Most bocsásd el, Uram, a te szolgádat!” S ez nemcsak a keleti, hanem a nyugati szertartásban is benne van!

Csodálatosan szép himnuszokkal ünnepeljük a kettős eseményt. Egyrészt azt, hogy Jézus aláveti magát a törvénynek mint elsőszülött fiúgyermek – valójában „Istennek elsőszülött Fia és Igéje”, amint a mindennapi Szent Liturgiában énekeljük –, s szülei felajánlják érte a „szükséges” áldozatot. Másrészt azt, hogy Jézus teljessé teszi a rá várakozó időse ember (mindnyájunk) életét, aki immár elbúcsúzhat a földi élettől, mert „látták szemei az Üdvözítőt”. Érdemes szemezgetni a liturgikus himnuszsköltészet bőséges terméséből.

Jézus Krisztus a „törvény és a próféták teljessége” – ahogy a mindennapi Szent Liturgiában imádkozzuk. Az egyik himnusz pedig így fogalmaz: „Az írott törvényt betöltendő, a templomba hozatik ma az Emberszerető.” Egy másik: „Fogadd karjaidra, Simeon, azt, kit Mózes mint törvényhozót előjósolt a Sinai-hegyen, és ki kisdéd korában a törvénynek alávetette magát!” Folyamatosan jelen van ez a gondolat; egy másik helyen így fogalmazva: „a Sinai-hegyen törvényt alkotó Üdvözítő a törvény parancsának engedelmeskedve az agg és istenfélő Simeon főpaphoz hozatott”. Vagy pedig: „Mária karjain hordozá a törvényhozót, ki betölti a törvény parancsát.” Az ószövetségi

törvénynek az evangéliumban is idézett gondolatát a himnuszsköltészet is megfogalmazza, de magasabb szintre emeli. Itt maga „az isteni kisdéd” fogadja Józseftől az áldozati ajándékokat: „egy pár gerlét mint a szennynélküli Egyház és a nemzetekből kiválasztott új hívek alapítója, két galambot pedig mint az *O- és Újszövetség szerzője*”. Ő „az ó-törvény parancsát betöltve és az új kegyelem kezdetét előjelezve” érkezett a világba és a templomba. Ezért fogalmaz oly bátran egy újabb ének: „A korára nézve végtelen öreg és testileg gyermeked Megváltó Szűz Anyja által a templomba hozatik, hogy betöltse saját törvényeinek rendelkezését.”

Az aggastyán Simeon pedig találkozik a megígért Üdvözítővel, s ezzel beteljesedik az élete. Számtalanszor megjelenik a himnuszok szövegében ez a gondolat is. Talán a legszebb megfogalmazása, amely bemutatja az időse ember kérését: „oldozd fel, Uram, a te szolgádat teste kotelékétől a véghetetlen örök életre”. Ugyanis tudja Jézusról: „nem az aggastyán tart engem, hanem én tartom az öreget, ki tőlem kéri végső feloldozását”.

Ivancsó István

FEBRUÁR 4., ÉVKÖZI 5. VASÁRNAP

(Ráhel, András, Csenge) – Jób 7,1-4.6-7 (Isten nélkül az élet csak értelmetlen küszködés.) – 1Kor 9,16-19.22-23 (Isten apostola önzetlenül fáradozik embertársai üdvösségéért.) – Mk 1,29-39 (Jézus sokakat meggyógyított, akik különböző bajokban szenvedtek.) **Zsolozsma:** I. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 220 – EE 589, Ho 220 – EE 149, Ho 127 – EE 595, Ho 152 – EE 189.

FEBRUÁR 5., HÉTFŐ – Szent Ágota szűz és vértanú emléknapja (Aliz, Ingrid) – 1Kir 8,1-7.9-13 – Mk 6,53-56.

FEBRUÁR 6., KEDD – Miki Szent Pál és társai, japán vértanúk emléknapja (Dorottya, Dóra, Réka) – 1Kir 8,22-23.27-30 – Mk 7,1-13.

FEBRUÁR 7., SZERDA (Richárd, Tódor, Trisztán) – 1Kir 10,1-10 – Mk 7,14-23.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Úr békéje legyen veletek mindenkor!

Az eucharisztia liturgiájának egyik kitüntetett áldása, amikor a liturgia vezetője az Úr békéjét kéri az egybegyűltekre. Az áldásmondást felhívás követi a kölcsönös kiengesztelődésre. Ősi és evangéliumi alapú gesztusok ezek.

Az első ókori latin nyelvű források (Szent Juszinosz, *Traditio Apostolica*, Szent Ciprián) szerint ennek – a görög szent liturgiához hasonlóan – a hívek könyörgése után és az eucharisztikus imádság előtt volt a helye, hogy Jézus tanítását követve a keresztények kiengesztelődjenek testvéreikkel, mielőtt adományait az oltárhoz vinnék (vö. Mt 5,23-24).

Szent Ágoston, I. Ince pápa és a későbbi szöveggyűjtők szerint a békére vonatkozó áldásmondás és a békecsók már az eucharisztikus ima és a Miatyánk elimádkozása után kapott helyet. Ezzel tettekre váltották az Úr imájában foglalt ígéretet a kölcsönös megbocsátásra. Az áldásmondás szavai a feltámadás után a zárt ajtók mögött megjelenő Krisztus békeköszöntésére utalnak vissza (vö. Jn 20,19.21). Ugyan-

ezt fejezi ki, amikor a liturgia elején a püspök Krisztus szavaival köszönti a gyülekezetet: „Békesség veletek!” Mert ő a mi békénk, aki a megosztottságot egységgé változtatta. Testében rombolta le a válaszfalat, az ellenségeskedést (vö. Ef 2,14).

Nagy Szent Albert tanítása szerint azok a keresztények, akik nem részesedhetnek a szentségben, köszöntsék egymást a béke jelével, hogy szívükben osztoozzanak abban, amit méltatlanságból és alázatból nem vehetnek magukhoz (*Liber de sacrificio missae* III. 21,5).

A béke és kiengesztelődés gesztusa ugyanis nem tünteti el a közöttünk húzódó válaszfalakat, a megosztottságot okozó nehézségeket, a szentségi élet előtt tornyosuló akadályokat. Mégis képes kifejezni vágyunkat arra, hogy Isten békéjét befogadjuk, egymásra pedig átok és elhatárolódás helyett áldással és empátiával tekintsünk.

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Emiliáni Szent Jeromos

Február 8.

A kort, amelybe a velencei patriciusfiú, Girolamo Miani beleszületett, szellemi téren a reneszánsz virágzása jellemezte, mely az antik kultúra értékeit új életre keltette. Az irányzattal a pápaság is szövetségre lépett, bár a vallási

életnek ez nem mindig tett jó szolgálatot. A kor politikai arcát a gyakori, olykor vad háborúskodás szabta meg: Habsburg-Spanyolország és Franciaország, az egyházi állam és egyéb itáliai fejedelemségek, városi köztársaságok és nemesi családok Észak-Itáliát ismételtelen lángba borították. A harcokba a tengereken uralkodó büszke Velence is belekeveredett. A kalandra éhes, ifjú Jeromos korán belesodródott e véres viszályokba. Szülővárosa rábízta a Piave felett őrködő kis erőd, Castelnovo védelmét a Velence és I. Miksa császár között kitört háborúban. A császáriak egyik rajtaütése alkalmával, 1511 augusztusában alulmaradt és fogságba került. Ez bizony súlyos csapás volt magasan szárnyaló reményeire és tettvágyára. A rabságban viszont mélyreható változás következett be lelkében. A börtön csendjében és magányában magába szállt, s a kegyelem megragadta. Három évig volt Castelnovo községi előljárója. Ez alatt sokat vezekelt és a felebaráti szeretetet gyakorolta. 1518-ban, harminckét évesen szentelték pappá.

1528-ban, amikor hazájában éhínség és járvány tombolt, megnyilatkozott bátor áldozatkészsége. Minden holmiját az ínséget szenvedőknek ajándékozta, éjszaka eltemette az utcán heverő halottakat, és ápolta a betegeket,

egész addig, amíg maga is megkapta a kiütéses tifuszt.

Felgyógyulása után 1531-ben lemondott minden tulajdonáról. Teljesen a szegényeknek, az árva gyerekeknek szentelte magát. A Szent Rókus-templom mellett házába gyűjtötte őket, ahol védeneci egyszerű étellemezést, vallásoktatást és a rendszeres munkára való fölkesztítést kaptak. A velencei kormányzat is támogatta, 1531-ben az árvák rendelkezésére bocsátotta a „gyógyíthatatlanok ispotályát”.

Ez a siker arra ösztönözte, hogy működését kiterjessze Velencén túl, egészen Milánóig. Több városban alapított árvaházakat. Példája más nemes gondolkodású embereket is megmozgatott, akik segítették vállalkozásaiban. Együttélésük rendezésére és megalapozására, de azért is, hogy a kibontakozó szeretetműnek világos szabályozást adjon, leghűbb segítőit szerzetesi közösségbe fogta össze. Ebben támogatta Chieti püspöke, a későbbi IV. Pál pápa. Egy 1528-ban alapított, 1540-ben jóváhagyott, az ágostonos regulát követő férfirend jött így létre, amely Itáliában ma is működik, s amelyet anywhere után szomazskai rendnek neveznek.

A pestis ismét dühöngeni kezdett, és az immár ötvenegyes papot semmi sem tarthatta vissza, hogy a szeretet csatájának első vonalában küzdjön. A szerencsétlen áldozatok ápolása közben őt is elragadta a végzetes ragály.

L.K.

A hét liturgiája

B év

FEBRUÁR 8., CSÜTÖRTÖK – Emiliáni

Szent Jeromos vagy Bakhita Szent Jozefina szűz emléknapja (Aranka, Elfrida) – 1Kir 11,4-13 – Mk 7,24-30.

FEBRUÁR 9., PÉNTEK (Abigél, Apollónia, Alex) – 1Kir 11,29-32; 12,19 – Mk 7,31-37.

FEBRUÁR 10., SZOMBAT – Szent Skolasztika szűz emléknapja (Elvira) – 1Kir 12,26-32; 13,33-34 – Mk 8,1-10.

FEBRUÁR 11., ÉVKÖZI 6. VASÁRNAP (Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária, Adolf, Marietta) – Lev 13,1-2. 44-46 (Az ószövetségi törvény szerint a leprást ki kellett vetni az emberi társadalomból.) – 1Kor 10,31-11,1 (Kövessék Pál apostol példáját, mert ő Krisztus követője!) – Mk 1,40-45 (A betegek elmúlt a leprája, és megtisztult.) – **Zsolozsma:** II. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 227 – EE 591, Ho 227 – EE 143, Ho 144 – EE 596, Ho 196 – EE 238.

Legyenek a béke hírmondói és eszközei

Martí Zoltán sportriporter kapta a Szalézi Szent Ferenc-sajtóosztándíjat

(Folytatás az 1. oldalról)

A főpásztor a II. Vatikáni Zsinat tanítása alapján hangsúlyozta, hogy a béke nem hatalmi kérdés, nem a háború hiánya vagy valamiféle egyensúly, hanem Isten ajándéka. Gyümölcse az, hogy képessé válunk az irgalomra, a megbocsátásra egymás iránt. Ez a lelki béke. Szent VI. Pál mondta: ha békét akarsz, dolgozz az igazságosságért. E gondolat szelleme szembe megy a kommunizmus idején hangoztatott elvvel: ha békét akarsz, készülj a háborúra.

Szent VI. Pál ajánlata az emberiségnek magában foglalja az alázatosságot: emberi kapcsolatainkat nem határozhatja meg a hatalmi gög – emelte ki szentbeszédében Veres András püspök. – Jézus tanítványai a béke küldöttei, ahogy az volt Szalézi Szent Ferenc is, aki a protestánsok és a katolikusok közötti békén munkálkodott a saját korában. A keresztény újságíróknak ma is a béke küldötteivé kell válniuk, de a különféle érdekeken felülemelkedve, az igazság szolgálatában – hangsúlyozta a győri megyéspüspök. Ferenc pápa úgy fogalmazott: Isten békéje a szív megtérése, s ezt önmagunkkal, embertársainkkal és a teremtett világgal kapcsolatban mondta a Szentatyá – tette hozzá az MKPK elnöke.

A szentmise után következett a Szalézi-ösztöndíj átadása a Központi Papnevelő Intézet dísztermében. A díjátadón Veres András püspök köszöntőjében hangsúlyozta: „Nagy öröömre szolgál,

hogy köszönhetem mindannyiukat, akik nagy becsben tartják és művelik is a keresztény újságírást; elkötelezetten dolgoznak e kis országban, s talán nincsenek sokan, de tudom, hogy jóval többen vannak azok, akik fontosnak tartják a keresztény értékrendet, ezért szorgalmazom, hogy tágisuk a köreinket. És imádkozzunk azokért is, akik tisztelik értékeinket, habár közösséget nem vállalnak velünk!

Azt is tudom, hogy sokan szurkolnak nekünk, s a Gondviselés pedig átsegít minket a küzdelemben – folytatta a püspök. – Szeretném, ha éreznék, hogy olyan közösséghez tartoznak, amelyben Isten mindig segít a nehézségekben, amikor az értékrendünket képviseljük ebben a világban a nem hívő emberek számára is. Hiszem, hogy az ő életüket is a szeretet teszi boldoggá, széppé” – tette hozzá az MKPK elnöke, majd elmondta: „Az idei díjazott is elkötelezetten képviseli a kereszténységét, éli ezt az értékrendet, és itt, a díjátadón szép számban vannak jelen, akik ennek örülnek, s őt támogatják. Ő és társai fiatalosan, lendületes munkával megtalálták a helyüket a magyar média világában: befogadóak, meggyerőek, mélyen krisztusiak.”

Ezt követően a Magnificat együttes a *You raise me up* (Te erőt adsz) című dalt, Brendan Graham és Rolf Løvland

szerzeményét adta elő, majd elhangzott Leonard Cohen *Halleluja* című műve is.

A zenekar állandó tagjai – Varga Móni, Dolhai Attila énekes-színművész és Lambert Attila, a *Magyar Kurír* fotóriportere – mellett jelenleg Kovács Ágnes, Bellák Miklós és Kuthi Krisztián zenél a csapatban. Korábban Csókay András professzorral, Földi-Kovács Andrea újságíróval és Lackfi János költővel közös zenés imaesteken is felléptek. Tavaly második alkalommal hangzott el dicsőítő koncertjük a Szent István-bazilikában a Katolikus Karitás javára.

A rendezvény a Szalézi-díj átadásával folytatódott.

Az újságírói hivatás megbecsülésének jeléül a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2001-től minden évben ösztöndíjjal támogatja a nem egyházi média egy-egy munkatársát a keresztény érték-

rend szakmailag megalapozott és hiteles képviselőjének elősegítéséért. 2024-ben a Szalézi Szent Ferenc-ösztöndíjat a jelölések alapján a püspökök testülete Martí Zoltánnak, a *777 blog* főszerkesztőjének adományozta.

A díjazott méltatásában elhangzott: „Martí Zoltán tehetséges újságíró-riporter, egy talpraesett, bátor fiatal, aki a mai kor nyomása ellenére nem alkuszik meg – bátran vállalja hitét és a keresztény értékrendre alapozott véleményét. Szakmájában mer kritikus lenni, kérdéseket feltenni, és félinformációk közlése helyett utánajár egy-egy történéseknek. Öszinteség, kíváncsiság és nem szűnő lelkesedés jellemzi. Ahogy magáról mondja, két szenvedélye hajtja: a hit és a magyar futball.”

Martí Zoltán katalán édesapja és magyar édesanyja negyedik gyermekeként szüle-

tett. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen 2014-ben szerzett kommunikáció és médiatudomány diplomát. 2014 óta a közmédiá, 2016 óta az M4 Sport munkatársa. Eddig két olimpián vehetett részt tudósítóként: a tokiói nyári játékokon és a pekingi téli olimpián. Ott volt Szilágyi Áron történelmi győzelménél; elsőként kérdezhetette az olimpiai bajnok Lőrincz Tamást. De a nemzetközi és hazai futball is közel áll hozzá: dolgozott Európa-bajnokságon, három Bajnokok Ligája döntőn, valamint a Ferencváros nemzetközi szereplését is évek óta testközelből figyeli. 2023-ban a sportot kevésbé követők is láthatták a közmédiá képernyőjén, hiszen az a megtestesítés érte, hogy Novák Katalin köztársasági elnökkel is interjút készíthetett.

Tavaly a közmédiá az év riporterének választotta. Martí Zoltán 2016 áprilisában alapította barátaival a *777-et*, azzal a céllal, hogy tanúságot tegyenek hitükről hiszen, ahogy jelmondatuk is hirdeti, a „hit nem magánügy.” Az oldalra eddig több száz cikket és interjút írt, valamint podcast-beszélgetést vezetett. Munkásságának köszönhetően a *777* rövid időn belül meghatározó médiummá vált. Mindemellett a *777* csapatával közösséget is építenek: többek között imaesteket, beszélgetős eseményeket, róratékat is szerveznek.

Szolgálatát önkéntesként végzi, szabadidejét áldozza arra, hogy a *777-en* keresztül egyre többen ismerhessék meg Isten szeretetét.

2023 áprilisában egyike lehetett azon magyar újságíróknak, akik Rómából együtt utazhattak Ferenc pápával háromnapos magyarországi apostoli látogatására. A látogatás minden mozzanatát a vatikáni sajtóstáb részeseként kísérte végig, majd vissza is repülhetett a Szentatyával Rómába. Az eseményfolyamról egyszerre tudósította a *777* és a pápalátogatás hivatalos honlapjának olvasóit, valamint a közmédiát. 2023 nyarán a megújult Magyar Katolikus Újságíró Szövetség (MAKUSZ) elnökségének is tagja lett. A díjazott feleségével, Martí-Pintér Lillával Budapesten él, tavaly októberben megszületett Jakab fiuk.

A Szalézi-díjat Veres András, az MKPK elnöke adta át Martí Zoltánnak, aki átvehette a *Magyar Kurír* ajándékát – az *Új Ember* több kiadványát – is.

Martí Zoltán köszönetét fejezte ki az ösztöndíjra őt jelölő püspököknek, a munkáját segítő háttércsapatnak, a családjának, valamint, ahogy mondta: köszöni a díjat a nagy családjának, az Egyháznak, s nagyon büszke erre az elismerésre.

A rendezvény végén Cody Carnes és Kari Jobe *The blessing* (Az áldás) című művét hallhatták a jelenlévők, a Magnificat együttes előadásában.

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

Kultusz és műveltség találkozása

Pannonhalmán ünnepelték a magyar kultúra napját

A Kulturális és Innovációs Minisztérium január 22-én, a magyar kultúra napja alkalmából, a pannonhalmi szerzetes templom felszentelésének nyolcszázadik évfordulóján a Szent Márton-bazilikában rendezett ünnepséget. Beszédet mondott Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter, valamint Hortobágyi Cirill pannonhalmi főapát.

Az ünnepségen részt vett továbbá Závogyán Magdolna kultúráért felelős államtitkár, Szentmártoni János művészetért és közösségi művelődésért felelős helyettes államtitkár, a bencés szerzetesközösség elöljárói és tagjai, a kulturális és a művészeti élet, valamint a közelet vezetői. Az ünnepi alkalom moderátora Dejcics Konrád OSB, a Pannonhalmi Főapátság kulturális igazgatója volt. Köszöntőjében II. András király szavait idézte egy Pannonhalmán őrzött oklevélből: „Szent Márton Pannónia szent hegyén álló monostorának – ez korábban leégett és teljesen elpusztult, majd Uros apát tiszteletre méltó fáradozása révén újra felépítettet – felszentelésének napján hitvesünkkel együtt jelen voltunk.” 1224-ben tehát Pannonhalma ma is álló szerzetes templomát helyreállították és ünnepélyesen felszentelték. A levélből azt is tudjuk, hogy a felszentelést Berck váci püspök, Jakab nyitrai püspök és a zenggi püspök végezte Uros apát, a monostor tizennyolcadik apátja felkérésére. Ha felnéznek – tette hozzá

Dejcics Konrád –, ugyanazokat a falakat, ugyanazokat a pillérkötegeket és boltozatot látják, mint II. András királyunk és hitvese, Jolánta, Uros apát, a főpapok és a szerzetesek 1224-ben.

Hortobágyi Cirill apát ünnepi beszédében örömet fejezte ki, hogy ez a szent hely látja vendégül a magyar kultúra napja ünnepi rendezvényét. Mint mondta: „egy monostorban a templom a középpont. Istennek lefoglalt tér a templom; a monostor szíve, a szerzetesek napi imádságának helye. Az itt ünnepelt liturgia formál és alakít bennünket. Az itt elmondott imádság képessé tesz arra, hogy élő kövekként egymásra épülve megteremtjük azt a kultúrát és műveltséget, azokat a szellemi és anyagi értékeket, amelyeket ma ünneplünk”.

A bencés rend és Pannonhalma jelentőségével kapcsolatban a főapát ismertette a kolostor alapításának

történetét, majd hangsúlyozta: talán itt, hazánk első monostorának templomában érezzük leginkább, hogy a kultúra a kultuszból nő ki, és folyamatosan abból táplálkozik.

Hortobágyi Cirill szólt a Pannonhalmi Főapátságnak a kultúrában betöltött évszázados szerepéről is. Kitért arra, hogy itt működött az első scriptorium, azaz másoló műhely, és megemlítette, hogy a pannonhalmi könyvgyűjtemény volt az első magyar könyvtár. Az első magyar könyvjegyzék is egy Pannonhalmán őrzött Szent László kori oklevél maradt ránk – emelte ki.

A bencés szellemi központnak a kultúra területén betöltött mai küldetésével kapcsolatban a következőket mondta: „Ugyanúgy a kultuszból merítünk mi is, mint az első szerzetesek, amikor monostorunk meghívja és befogadja a kortárs magyar írókat,

amikor párbeszédet folytat fiatal magyar képzőművészekkel, amikor együtt dolgozunk hazánk legjelesebb tudományos, szellemi és kulturális műhelyeivel és intézményeivel.”

A kultusz hordozta és virágoztatta fel a monostor liturgiájához, a gyógyításhoz és a mindennapi élethez szükséges terményeket előállító, századokon átívelő kertkultúrát is, a gabona-, a gyümölcs-, a fűszer- és gyógynövénytermesztést – tette hozzá a főapát.

Milyen nagy szükség lenne egy természetvédelmi szemléletű, a kultusz hordozta kultúra által meghatározott gazdaságra napjainkban is, amikor egy, a társadalmak működésével összefüggő természeti és civilizációs katasztrófa felé haladunk! – mondta Hortobágyi Cirill, majd beszéde végén figyelmeztetett arra, hogy hazánk jövőjéért mindannyian felelősek vagyunk.

Csák János miniszter ünnepi beszédében hangsúlyozta: a magyar kultúra napja minden magyar ünnepe, bárhol él is a világban. A mi kultúránkat Isten, a haza és a család ismerete és szeretete, valamint a szabadság ügye melletti elköteleződésünk tartja össze. Tanúskodik erről ezeregyszáz éves kultúránk is, éppen ezért méltó, hogy a magyar kultúra napját a pannonhalmi bazilika felszentelésének évfordulójával együtt ünnepeljük.

A miniszter hangsúlyozta: ahogyan a múltban voltak, ma is vannak olyan magyarok, akik egyszerre több területen is kiváló eredményeket értek el. Példaként említette Freund Tamás neurobiológust, a Magyar

Tudományos Akadémia elnökét, aki tudós és kiváló zenész egyszerre, valamint Gulyás Balázst, az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat elnökét, aki orvos, kutatóorvos, matematikus, és mindemellett tavaly végzett Cambridge-ben a teológián.

A miniszter felhívta a figyelmet a megújulás fontosságára, amely nem kívülről jön, csakis a magyar kultúrából fakadhat számunkra. A bencés rend és a keresztény Egyház bebizonyították, hogy lehet kitarotán, egy ezeröttszáz évvel ezelőtt megírt regula alapján fenntartani kultúrát, közösségeket. Géza fejedelem vagy István király sem egy nemzedékkel tekintettek előre, hanem az örök Magyarországon gondolkodtak – mondta Csák János.

A nyolcszáz éves bazilikában ünnepi koncertet adott Kiss Zsolt orgonaművész, a pannonhalmi Szent Márton-bazilika karnagya. Előadásában elhangzott Johann Nepomuk Hummel *c-moll prelúdium és fúgája*. Majd Kéthelyi Gergellyel, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium diákjával, aki a XVI. Országos Lubik Imre Zeneiskolai Trombitaversenyen első helyezést ért el, előadták Tomaso Albinoni *Esz-dúr koncertójának* első és második tételét.

A Budapesti Fesztiválenekar kamaraformációi is közreműködtek a rangos eseményen. Músortukban Mozart *D-dúr divertimentója*, Ravel *Bevezetés és allegro* című darabja és a Tylman Susato által komponált *Reneszánsz táncok* hangzott el.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Nógrád vármegye díszpolgára lett Palánki Ferenc püspök

Palánki Ferenc, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megyéspüspöke a Nógrád Vármegye Díszpolgára címet vette át január 19-én Balassagyarmaton, a Mikszáth Kálmán Művelődési Központban rendezett Madách-ünnepségen. A díszpolgári címet Barna János, a Nógrád Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke és Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár adta át.

A díszpolgári címet még 2023-ban ítélte oda a megyéspüspök számára a vármegyei közgyűlés, de a főpásztor nem tudott részt venni az átadási ünnepségen a szeptember 16-án Kazáron megrendezett nógrádi vármegyei napon.

Balassagyarmaton minden esztendő januárjában nevezetes, jeles ünnep a Madách-ünnepség. Madách Imre születésnapját évről évre nagy tisztelettel és szeretettel ünneplik meg az Ipoly menti város irodalomszerező polgárai. Ezen alkalomból Nógrád megye Madách-díját a nemzetközi hírű és elismertségű Nógrádi Gergely operaénekes, kántor, író és újságíró, valamint a Balassi Bálint Megyei Könyvtár vehette át.

Palánki Ferenc 1964. március 11-én született Balassagyarmaton, gyermekkorát Csesztvén töltötte. 1994. június 18-án szentelték pappá Esztergomban. 1994 augusztusában lekipásztori szolgálatát balassagyarmati káplánként kezdte, majd 1996–2000-ig Dorogházán volt plébános, az utolsó évben esperes is. 2000–2005-ig Püspökszilágy plébános volt. 2005–2010-ig a váci szemináriumban, 2010-ben a Központi Papnevelő Intézetben volt spirituális.

XVI. Benedek pápa egri segédpüspökké és fidoimai címzetes püspökké nevezte ki 2010. december 27-én. 2011. február 26-án püspökké szentelték az egri főszékesegyházban. 2011–2015 között érseki helynök volt Miskolcon, és az Egri Főszékesegyházi Káptalan olvasókanonokja. 2011. augusztus 1-jétől 2015-ig miskolc-mindszenti plébános, valamint 2013–2015-ig az Egri Főegyházmegye általános helynöke volt. Ferenc pápa 2015. szeptember 21-én kinevezte a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megyéspüspökévé. Püspöki beiktatása 2015. november 14-én Debrecenben, a Szent Anna-székesegyházban

volt. Jelmondata: Jesus est resurrectio et vita (Jézus a feltámadás és az élet).

Palánki Ferenc megyéspüspök több évtizedes lelkipásztori szolgálata, valamint a papnövendékek szellemi és lelki felkészítését szolgáló tevékenysége elismeréseként 2021-ben a Magyar Érdemrend középkeresztje kítüntetésben részesült.

Forrás: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Ember-Lukács Zsófia

A bölcsesség kezdete az Úr félelme

Diakónussá szentelték Tóth Attila Ákost Nyíregyházán

Isten, az emberek és az oltár szolgálatába állt Tóth Attila Ákos, akit január 21-én diakónussá szentelt Szocska A. Ábel megyéspüspök Nyíregyházán, a borbányai Boldog Romzsa Tódor görögkatolikus templomban.

Csaknem húsz pap testvér öltött világosarany liturgikus öltözetet és állt az oltár mellé, hogy együtt imádkozzon és ünnepeljen Tóth Attila Ákossal, akit saját közösségében, Nyír-

egyháza-Borbányán szenteltek szerpappá. Az újszentelt diakónus a borbányai egyházközségben nőtt fel s kapta meg azt a lelki muníciót, amellyel elindulhatott a papi hivatás felé vezető úton – hangzott el a szertartás végén, amikor a frissen szentelt diakónus köszönetet mondott azoknak, akik segítettek eddigi útján.

A 2022-ben felszentelt templomban ez a diakónusszentelés volt az első. A helyi parókus, Janka György örömmel köszöntö meg főpásztorának, hogy ezt a templomot választotta ennek a különleges eseménynek a helyszínéül.

A Szentírás szavai, Isten szavai megérintették Attilát is. Az ő hívására válaszol azzal, hogy most oltárhoz áll – kezdte beszédét Szocska A. Ábel püspök. A Rómában tanult diakónusjelölt a filozófia tudományában is elmélyült, hogy később ezeket az ismereteit is felhasználhassa az Egyház tanításának magyarázatában.

A megyéspüspök beszédében a jelölt által is szeretett és sokat tanulmányozott nagy német filozófus, Immanuel Kant, valamint a francia matematikus, filozófus és moralista, Blaise Pascal gondolataira tett utalásokat. Kant elméletét összefüggésbe hozta az Egyházzal: „Az érzéki szemléletek fogalmak nélkül vakok, a fogalmak szemléletek nélkül üresek.” Pascalnak pedig azt a tézist emelte ki, amely egybeesik

a kereszténység alapvető tanításával: Istenben hinni kell és érdemes. Ha Istenre fogadunk, nincs mit veszítenünk.

A főpásztor a jelölt lelkére kötötte a 110. zsoltár üzenetét: „A bölcsesség kezdete az Úr félelme. Helyesen gondolkodik mindenki, aki aszerint cselekszik.”

Tóth Attila Ákos – püspöke által – oltárra hajtott fejfel kapta meg a Szentlélek megszentelő kegyelmét, majd diakónusi szolgálatával bekapcsolódott a Szent Liturgiába. Az újszentelt, bár a Nyíregyházi Egyházmegye szolgálattevője lett, ideiglenesen a Hajdúdorogi Főegyházmegyében fog szolgálni. Kocsis Fülöp érsek-metropolita rendelkezésének értelmében Budapesten, a Rózsák terén kezd meg diakónusi működését.

*

Tóth Attila Ákos 1993. október 19-én született Nyíregyházán. A Szent Imre Katolikus Gimnáziumban tett érettségét követően 2012-ben felvételt nyert a nyíregyházi Görögkatolikus Papnevelő Intézet növendékei közé. Az előkészítő évet és a tanulmányok első két évét Nyíregyházán töltötte. A szociális év keretében fél évet a németországi Sankt Blasienben önkénteskedett, az ottani jezsuita gimnázium kollégiumi nevelőjeként. Az év második felében segédápolóként dolgozott Budapesten, a Vakok Boldog Batthyány-Strattmann László Intézetében. 2016-tól a Pápai Német-Magyar Kollégium növendékeként Rómában folytatta tanulmányait. A Pápai Gergely Egyetemen 2019-ben teológiai diplomát, majd 2022-ben filozófiai licenciat is szerzett. Hazatérve egy évig püspöki titkár volt Nyíregyházán. Jelenleg a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola oktatója, emellett az ELTE Filozófiatudományi Doktori Iskolájának hallgatója.

Forrás és fotó: Nyíregyházi Egyházmegye

Higgyünk a kimondott szó erejében!

Udvardy György veszprémi érsek Szent Margit példájáról

Árpád-házi Szent Margit ünnepén, január 18-án Udvardy György érsek búcsúi szentmisét mutatott be a veszprémi Szent Margit-templomban. Szentbeszédében arra buzdított, hogy Szent Margit példáját követve ragaszkodjunk a kimondott szavakhoz, vállaljunk engesztelést, és törekedjünk békességreteremtésre Jézus Krisztus által. A szentmise zárásaként a főpásztor áldást adott a szent ereklyéjével.

Az evangélium a menyegzőre irányítja a figyelmünket. A menyegző, mely az ünnepi lakomát is jelenti, Isten országának megvalósulását hozza közel hozzánk – hangzott el Udvardy György érsek homíliájában. – Isten országát, ahol az ő parancsai, törvényei érvényesülnek mindenki szívében. Azt a képet állítja elélnk, amely után mindannyian vágyakozunk, még ha a vágyainkat nem is mindig gondoljuk ilyen távolra mutatónak.

A menyegzőn a szüzek szerepe mindig kiemelkedő volt. „A szüzek jelenléte mindig hatékony jel, amely létrehozza, megvalósítja azt, amire utal a létük: Isten országát, végtelen szeretetét és jóságát. A szüzek jelenléte ezért mindig az ünnepet hozza közel hozzánk.” Példaként is állnak előttünk a hitben, bátorítást adnak mindennapi cselekedeteinkben, hiszen mindannyiunk cselekedete valójában Isten országának fényében válik értékessé, vagy tűnik értéktelenné – fejtette ki a főpásztor.

Most egy, a népünkhöz, nemzetünkhöz szorosan kötődő szentre emlékezünk, Szent Margitra. Az ő közbenjárását kérjük – mondta a veszprémi érsek. Prédikációjában az ünnep kapcsán kiemelte: Szent Margit bátorít, segít, erősít bennünket abban, hogy higgyünk a kimondott szó erejében. Amit az igazsághoz ragaszkodva kimondtunk, azt Isten komolyan veszi, elfogadja. Margit életére vonatkozóan „a kimondott szavakat nem ő, hanem a szülei mondták ki. A népért, nemzetért való engesztelésül, mintegy felajánlasként. Ő ezt fölsimerte, elfogadta, sajátjaként tekintett rá”.

A kimondott szó Isten teremő szavából következik, abból merít. Példaként látjuk ezt Szent Margit életében. Milyen jó, hogy a mai napon ünnepeljük ezt, „amikor itt van előttünk a nyitott Szentírás, Isten igéje, ami mindig biztos, mindig igaz, mindig erős, mindig teremő, mindig vigasztaló és mindig meghívó, de mindig felszólító is. Menj, és cselekedj hasonlóképpen!” Szent Margit életében mindvégig tetten érhető az engesztelés gondolata, hiszen szülei is ezért ajánlották fel népünkért, nemzetünkért, jövőnkért, de maga is ezt vállalta.

„Az engesztelés Jézus Krisztus áldozatának igaz voltából merít, mert Krisztus áldozata igaz, mert az egész világ számára üdvösséget eredményez, mert ő a Megváltó. Ez pedig azt is jelenti, hogy van értelme az áldozatnak, van értelme a küzdelemnek, és nemcsak annak, aminek látjuk közvetlenül célját, hasznát, értelmét, hanem annak is, ami a kimondott szóból következik és kötelez bennünket. Amikor már sok esetben nem marad más, csak a hűség” – fogalmazott Udvardy György.

„Az engesztelésben a bizalom számít. Bízom az Atyában, és hiszem, hogy a kegyelem rendjében, amelyben összetartozunk, ez az áldozat képes életet fakasztani mások számára is. Bízom Istenben. Bízom abban, hogy az ő országának törvényei számunkra életet jelentenek. Nincs olyan áldozat, amelynek ne lenne a kegyelem rendjében gyümölcse; nincs olyan küzdelem, ami mások számára ne hozhatna eredményt, áldást. Így tartozunk együvé. Kinek-kinek az áldozata, talán nem is tudjuk, mások számára kegyelmet, üdvösséget eredményez” – hangsúlyozta a főpásztor.

Hűségesen ragaszkodni a kimondott szóhoz, örömmel vállalni az engesztelés művét és békét teremteni. Erre kaptunk meghívást – összegezte tanításában a veszprémi érsek. A búcsúi szentmise zárásaként a főpásztor áldást adott a Szent Margit-ereklyével.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

„Ne félj, én veled vagyok!”

Örök nyugalomra helyezték Kiss Iván nyugalmazott marcali plébánost

Kiss Iván címzetes prépost, nyugalmazott marcali plébános életének 75., áldozópapságának 50. évében, 2024. január 10-én elhunyt. Lelki üdvéért január 23-án mutatott be szentmisét Varga László kaposvári megyéspüspök a marcali Gyümölcsholt Boldogasszony-plébániatemplomban.

A szentmise szónoka Farkas László dióskáli plébános volt. Felidézte, hogy a szegedi szemináriumban együtt készültek a papságra Iván atyával, aki felkérte őt, hogy szolgál-

Ezt követően élete nehéz időszakát következett. Eljött az óra, „az Emberfiának sokat kell szenvednie”. A Mester útjára került ő is. Ismét elhangzott a meghívás szava: „Jöjj, és kövess engem!” Ez az út már a szenvedések útja volt, az élő keresztút. Azonban azt is tudjuk, hogy a szenvedő ember érzi meg igazán az élő Isten közelségét. Lelke mélyen bizonyára meghallotta az Úr bátorító szavát: „Ne félj, én veled vagyok!”

„A keresztünket magunknak kell hordoznunk! Átadni nem lehet, letenni sem szabad, de mindig vannak olyan nemes lelkű, jó szándékú

lennie a beteg plébános mellett” – emlékezett vissza Farkas László plébános, majd elmondta: Kaposvár után a somogyhárságyi, a somogyvári és a kőröshegyi plébánián való szolgálat következett, majd 1993-tól Marcaliban szolgált plébánosként. – Marcaliban a kezdeti nehézségek után megszerettük, s a hívek mellé álltak. Nagy fájdalom volt nagynénje, Margit elvesztése. Édesanyja testvére mindenben mellette állt, mint egy édesanya.

emberek, akik tudnak segíteni a kereszthordozásban” – fogalmazott Farkas László plébános. A szentmisét követően a papság és a hívek a Boldog Gizella-templomba vonultak, melynek altemplomában Varga László megyéspüspök örök nyugalomra helyezte Kiss Iván nyugalmazott marcali plébánost.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

Segítő kéz a végstádiumban

A mosonmagyaróvári hospice-házban jártunk

A hospice-ház munkatársai a „halál küszöbén” nyújtanak ellátást és törődést az állandó támogatásra szoruló embereknek. Elkísérik a betegeket életük útjának végén, s felkészítik őket és hozzátartozóikat a halálra. A mosonmagyaróvári ház az észak-dunántúli régió első és mindmáig egyetlen, gyógyíthatatlan betegeket ápoló intézménye. Palliatív és teljes körű ellátást nyújtanak itt, a fájdalom csillapítására és a betegséggel járó tünetek kezelésére törekszenek, miközben figyelmet fordítanak a betegek és családtagjaik pszichés, szociális és spirituális problémáira is.

Az egyik szobájában fekvő férfi az ötvenes éveire derekán kapta meg a halálos diagnózist. Erőn felül dolgozott, az tartotta benne a lelket, hogy iskolában tanít, de már nagy fájdalmai voltak. Két hete került hospice-ellátásba, végletesen leromlott állapotban. A törődés, a rendszeres gondoskodás mégis komoly javulást hozott az életébe. „Hízni is tudott, a tanítványai pedig egymásnak adják a kilincset” – mondja Bodnár Mária belgyógyász, hematológus, klinikai onkológus, a mosonmagyaróvári Hospice – Segítő Kéz Alapítvány létrehozója. Amikor a szobába lépünk, a beteg felül az ágyban, a doktornő szavai mosolyra készítik, és azt mondja: „A három kívánságot rosszabb időkre tartogatom.”

A mosonmagyaróvári hospice-ház épülete a Katolikus Egyházé. A 18. században szerzetesnővérek segítségével itt működtetett menházat a város. Bodnár Mária 2014-ben kezdeményezte, hogy az épület visszakapja eredeti funkcióját, és ismét betegek ellátását szolgálja. Bodó Zoltán plébános támogatta ebben a törekvésében. Példaértékű összefogás kezdődött, amelynek eredményeként megszületett a tíz beteg fogadására alkalmas hospice-otthon kialakításának terve, és megkezdődtek a munkálatok. Az 55 millió forintos költségvetésből 8-10 millió forintot az alapítvány biztosított adományokból, a fennmaradó összeget a kivittelezők ajánlották fel. A ház 2019-re készült el. Forráshiány miatt két éven át üresen állt, majd 2020. június 29-én az intézmény megkezdte az egész megyére kiterjedő működését. „Nagy teher, hogy csak tíz ágy van, ez rendkívül kevés. De több a semminél. Tavaly százhárom beteget láttunk el, előjegyzésben most kétszázhu-

szonhárman várakoznak; amikor elveszítünk egy beteget, akkor tudunk újat felvenni” – mutatja a listát Mária. „Tavaly nyolcvan beteget vesztettünk el, húsz beteget tudtunk haza- vagy más intézménybe adni. Mi dönthetünk az ittlét időtartamáról. Kezdetben hat hónapban határoztuk meg, most három hónap a maximum itt tölthető idő” – írja le a kereteket.

A házban öt egyágyas, egy háromágyas és két kétágyas szobában nyújtanak palliatív ellátást. Az intézmény ápolási igazgatója Miksó Henrietta. Bodnár Mária nyugdíjasként, Antal-Varga Dóra háziorvosként dolgozik itt, a nővérek pedig tizenkét órás váltásban működnek. Ha szükséges, elérhető a lelkipásztori segítség is: pszichológus látogatja

A betegnek nagy megnyugvást jelent, ha valaki ül az ágya mellett. Van, hogy együtt sírunk,

máskor zeng a ház a nevetéstől. Heti kedvenc vicceink is vannak, jól oldják a feszültséget. Zoltán atya kiváló partner ebben. Szeretünk ünnepelni, a születésnapokon pezsgőt bontunk. Az önkéntesekkel mindig átbeszéljük, ki mit élt át a betegágy mellett. Meg kell tanulni beszélgetni, és tudni kell csendben lenni is, mikor minek van helye, ideje. Türelemből is vizsgálunk, de empátiából

első húsz éve alatt azt tanultam, hogy a beteg elsősorban ember. Van habitusa, élete, egé-

szében kell látni őt. A halál felé vezető nehéz úton meg kell találni a módját annak, hogy eljussan a megbékélésig.”

A doktornő vallja, hogy a betegnek állapota, intelligenciája és életkora függvényében, a fokozatosságot betartva, mindenképpen el kell mondanivaló a betegségről valamit, ami közel áll az igazsághoz, de nem rémiszti meg. „Azt az elvet követjük, hogy mindennap legyen valami, amibe bele lehet kapaszkodni. Látja a beteg, hogy nőtt a daganata, és több fájdalomcsillapító kell, igen, de ma jobban evett, jobban aludt, jobb a kedve. Mindig megtalálni valamit, ami nekünk is kapaszkodót jelent. Akkor értjük meg a beteget, ha mindennap beszélgetünk vele. De nem arról, ma mi mennyire fáj. Igazából akkor tudom meg, milyen nehéz neki ez az egész, ha arról beszélgetek vele, hogy mit jelent számára a tanítás, a tanítványai, a falusi bácsinak a gazdaság, a nagymamának az, hogy vizsgázott az unokája.”

Zoltán atya azt tapasztalja, hogy a betegek szentségének felvételét gyakran tabuként kezeli az érintett és a hozzátartozó is. „Pedig a kenet felvételekor megkönnyebbülnek még azok is, akik rossz keresz-

teket kapnak. Aki mellett az utolsó pillanataiban ott állok, bármilyen állapotban van is, érzi, hogy jelen vagyok. Fogom a kezét, megsimogatom a vállát, feloldozom, a betegek szentségében részesítem.”

„Hogy mi játszódik le a lélekben, nem tudjuk. Az bizonyos, hogy a beteg, hiába olvasta a diagnózisát, a lelke mélyén azt várja, valaki egyszer csak odalép hozzá, és azt mondja: ez az egész nem igaz, ő nem gyógyíthatatlan. Teszteli, ki hogyan mondja el ugyanazt, és azt hallja meg, ami számára kedvező. Figyelek arra, hogy mindig legyen valami pozitív hír, amibe kapaszkodhat. Ebben az életszakaszban az ember számot vet a tetteivel és a mulasztásaival. A tettek lehetnek jók, rosszak, és a mulasztások a halállal végérvényesek. Háború zajlik a lélekben” – mondja Mária. A sok életgyónást hallott pap

a médiából sokak által ismert alkotmányjogász is szóba került a beszélgetésünk során: „Tisztelem. Óriási erő kell ahhoz, hogy valaki a saját betegségében mindenki számára érthetően és példamutatóan lépjen fel egy olyan kérdésben, ami tabutéma – mondja a lelkipásztor. – Meghajlok előtte. Lenyűgöz a kitartása, a hozzáállása, az, ahogyan küzd. Imádkozom érte, hogy olyan út legyen számára, amit elképzelt. Mások számára pedig legyen példa, ahogyan a betegséggel együtt teljes életet él. Fiatal vagyok, tudom mi fog következni, csak az idejét nem tudom, de szeretnék mindent elrendezni. Ez óriási dolog. Remélem, hogy a története elindított valamit, és átgondolásra készteti azokat is, akik talán még betegek sem voltak. A fiatalokat, akik nem tudják, mit veszítenek, azért bánnak az életükkel olyan tékozlóan. Ebben az értékeket vesztő fogyasztói társadalomban jó, ha beszélünk ilyen nehéz témákról, és jó volna, ha történe is valami.”

A hospice-ház végstádiumban lévő betegeket fogad, azokat, akik vagy nem alkalmasak kezelésre, vagy nem hatott az alkalmazott kezelés. Daganatos és ALS-ben szenvedő betegek kerülnek ide. A házban sok az idős ember, akik kezelést nem tudnak kapni, de ápolásra szorulnak. Az ellátás lényege, hogy sem a szenvedést nem hosszabbítják, sem a halált nem siettetik.

A nap huszonegy órájában nyitva áll az ajtó a hozzátartozók előtt. „Addig maradnak, ameddig akarnak. A közös helyiségben lévő kanapé ágygá alakítható, ha valaki éjszakára is maradna, ott lepihenhet. Aprócska az udvar, de sokat jelent, hogy jó időben ki tudnak ülni a betegek, télen pedig a dohányzók járnak ki. A szobákban korszerűek az ágyak, minden kórterem kamerával van ellátva, így biztosított a betegek számára az állandó figyelem. A reggelit és a vacsorát a nővérek a beteg kívánsága szerint készítik el. Naponta tíz friss zsemle kap a Lipóti Pékségtől az intézmény, a Tesco pedig az előző napról megmaradt péksüteménnyel támogatja. Az egyik nővér rendszeresen hoz tojást. Az ebédet az egyetemi étteremből hozzák.

A házban az ellátás mindenki számára ingyenes. Az intézmény éves költségvetése 120 millió forint, ebből az állami finanszírozás mintegy 30 millió forintot biztosít. 50 milliót kapnak Mosonmagyaróvár önkormányzatától, s jelenleg évi 10-15 millió forintot öt kistérségi önkormányzattól. A fennmaradó összeget adományok fedezik, köztük az egyházközségi bál és a plébániai jótékonyági rendezvények bevételei. A berendezés is adományoknak köszönhető, a legutóbbi ilyen a képernyős kaputelefon volt, az egyik beteg hozzátartozójának felajánlása. A hospice sokak közös ügye Mosonmagyaróváron.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

a házat, és Bodó Zoltán atya is rendszeresen felkeresi a betegeket, beszélget a dolgozókkal. A munkát önkéntes beteglátlezők segítik. Elhivatottak, embert próbáló feladatra vállalkoztak. „Bejárnak beszélgetni.

mindennap” – mondja Mária. Pályáját Szombathelyen kezdte, a hematológián, leukémiás és nyirokcsomó-daganatos betegeket mellett. Szeretettel emlékezik mentorára, István Lajos professzorra: „Orvosi pályám

ténynek mondják magukat – számol be a tapasztalatáról a lelkipásztor, aki egészségügyi szakközépiskolát végzett, és különösen érzékenyen fordul a betegek felé. – Én sem kerletek. Ki kell tudni mondani,

őszintén beszél az élet végéről: „Az emberlétéhez hozzátartozik, hogy elmegyünk ebből a világból. Az életünknek része a halál. De fogalmam sincs, mit tennék, ha holnap nekem mondanák, hogy három hónapom van hátra. Hiszek Istenben, mégis ragaszkodom az élethez, mert Isten az életre teremtett. Megtanultuk, milyen jó az örök élet, de attól még ebben a világban akarunk élni. Ám ha csak földi dolgokban gondolkodunk, nem tudunk értelmet adni a szenvedésnek. Az a kérdés, tud-e valaki hitre térni. Ha igen, akkor az egészet rá tudja bízni a Jóistenre, s abban bízunk, hogy ami történik vele, azzal a Jóistennel célja van” – mondja a lelkipásztor. Bodnár Mária sokat tapasztalt orvosként így fogalmaz: „Ne akarjuk az embert belekényszeríteni az életbe! Az orvostudomány fejlődik, és nem csinálunk mást, mint hosszabbítjuk a szenvedés időszakát.” Zoltán atya leszögezi: „Az elmúlást siettető aktív beavatkozással nem értek egyet. Ki az, aki dönt? A szenvedésben az elme beszűkül, az ember nem tud már máson gondolkodni. Kérdés, képesek vagyunk-e segíteni az elmén, ismerve és látva a nehézségeket.”

Karsai Dániel, a gyógyíthatatlan ALS-betegséggel küzdő,

Isten nem csal meg soha

Ökumenikus imaest fiataloknak Budapesten

(Folytatás az 1. oldalról)

Az első, a 2023-ban nagy érdeklődéssel megtartott imaest után idén is megszervezte az ÖKI a fiatalok számára az ökumenikus imaestet. Egyetemi gyülekezetek, közösségek, egyházi szakkollégiumok diákjait szólították meg, hogy együtt imádkozzanak a Krisztus-hívők egységéért.

Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök; Hafenschner Károly, a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinatának elnöke; Hajdú Bálint Kadosa református lelkész, a Misszió Támogató Szolgálat vezetője, valamint Kocsis Tamás görögkatolikus szervezőlelkész, egyetemi lelkész (Dél-Budai Görögkatolikus Szervezőlelkesség) vezették az imát.

Az érkezőket a díszterem bejáratánál – Burkina Fasó-i szokást követve – egy-egy pohár vízzel fogadták. Ahogy a vendégek felfrissültek, kezdetét vette a beszélgetés és a közös ima. A Szentlelket hívó éneket a Sófár Református Dicsőítő Iskola egyik zenekara szolgáltatta meg. A terem megtelt, a fiatalok fokozatosan ráhangolódtak a liturgiára. Az oltárterben egymás mellett álló imavezetők felváltva olvasták a dicséret és a hálaadás, illetve a bűnvallás imádságait.

Elhangzott az ószövetségi olvasmány, majd az ökumenikus imahét evangéliumi olvasmánya, Jézus és a törvénytudó beszélgetése.

Az ígéhirdető Kocsis Tamás volt, aki ezeket mondta: „Az Isten iránti szeretetemről fogok beszélni. Jézus a törvénytudóval folytatott párbeszédben megerősíti: a szeretet törvénye a legfontosabb törvény, s ez olyan tény, amit az emberek általában egyér-

a szorgalmával a cég, ezért egy alacsonyabb beosztásba helyez, hisz valóban a legfontosabb a család, úgyhogy így majd több időt tud fordítani rájuk. A férfi meglepődött, csalódottan ment ki az irodából.

Nagyon fontos, hogy ha az ember felismeri a lényeges dolgokat az életben, ezekre folyamatosan figyelmeztetnie kell magát, és ragaszkodnia kell ezekhez. Kocsis Tamás rámutatott arra is, milyen könnyű kimondani egy-egy, a szeretettel kapcsolatos vállalat, de mennyire nehéz azt életre váltani. Hogyan értelmezzem a magam számára Isten, a felebarát és önmagam szeretetét? Hogyan éljem ezt meg a mindennapokban? Elképzelem, hogyan szeretnék szeretni, de ha ez az idea sérül, akkor fogom megérteni,

milyen nehéz a szeretet cselekedeteit kivitelezni, pedig épp ezek adták meg korábban azt a kellemes érzést, hogy jó embernek érezhettük magunkat. De Jézus továbbmegy, és azt kéri: szeresd gyengeségeidet, hibáidat, kétségeidet, betegségedet, elmúlásodat is. Am hogyan lehet kétségeinket szeretni, miért kell erényt kovácsolni abból, ami rossz? Mire jó ez az askéta kereszténység? Nehéz erre válaszolni, újra és újra fel kell tenni Isten előtt ezeket a kérdéseket, hívni a Szentlelket,

kérni a megvilágosítást, hogy Isten mutassa meg mindannak az értelmét, amit nem értünk.

Az imaest áldással zárult. A négy paphoz egyesével léptek oda az áldást kérők, végül a

résztevői. Gulyás Dóra, a Magyarországi Református Egyház Zsinata Ifjúsági Osztályá-

Naponta kérdezzünk rá, mit jelent Isten, felebarátunkat, önmagunkat szeretni, olyankor is, ha bántanak vagy ha kudarcot élünk át! Tudunk-e úgy nézni magunkra és a másokra, mint Isten? A szeretetkapcsolat megerősítést tud adni, ott tapasztaljuk meg, hogy van vigasztalás a számunkra. Ha csalódunk is az emberben, Isten soha nem csal meg bennünket – mondta Kocsis Tamás, miközben imádkozásra biztatott: csak Isten tud megoldást adni életünk kihívásai közepette. Az imában tapasztalhatjuk meg Isten létét, az ima tud belehelyezni minket az ő erőterébe. Akkor tanulunk meg mi is helyesen szeretni, ha megtapasztaltuk Isten szeretetét az imában.

papok egymást is megáldották. A Sófár zenekarral még hosszan folytatódott a dicsőítés. Az este ezzel azonban még nem ért véget: kötetlen program keretében a házigazdák – Pesti Ráhel és Czopf Ágnes, az ÖKI munkatársai – teával és pogácsával vendégelték meg a résztvevőket. A bingo pedig, sok személyes kérdéssel, ismerkedésre adott lehetőséget. Beszélgetés, társasjátékozás még sokáig ott tartotta a fiatalokat.

Az imaesten nagy számban voltak jelen a három felekezet egyetemi lelkészségéhez tartozó fiatalok, a Műgyetemi Katolikus Közösség (MKK), a Közös Pont és a „72 óra kompromisszum nélkül” akció

nak osztályvezető-helyettese mint lelkész képviseli az ÖKI-ben a református közösséget. Az idei rendezvény kapcsán elmondta: „Tavaly úgy éreztük, az ökumenikus imahéten nincs egyetlen olyan alkalom sem, mely kifejezetten a fiataloknak szólna. Félve rendeztük meg az imaestet, de azzal a szándékkal, hogy hagyomány váljék belőle. A tavalyi érdeklődés megmutatta, mekkora a fogadókészség erre, úgyhogy idén már reményteljesen hirdethettük meg a kezdeményezést. Szeretnénk, ha az imaest hagyománnyá válna a jövőben.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Farsangi bál a Görögkatolikus Metropóliában

Négy év kihagyás után január 20-án ismét farsangi bált rendezett a Görögkatolikus Metropólia, a több évtizedes hagyományt követve idén is a nyíregyházi Continental Arénában. A bál szokás szerint vecsernyével vette kezdetét, melyet Kocsis Fülöp érsek-metropolita vezetett.

A főpásztor prédikációjában arra hívta fel a figyelmet, hogy a vámos és farizeus vasárnapjával elkezdődik a nagybőjtre való készüllet, így ez a nap mint utolsó lehetőség állt a résztvevők előtt, amikor még egy nagyot mulathatnak.

Kocsis Fülöp érsek bátorította a jelenlévőket, hogy a bált ugyanazzal a lelkiülettel éljék meg, mint amekkora odaadással nagybőjt időszakában böjtölnek és imádkoznak majd. Ferenc pápa már évek óta próbálja megérteni a hívekkel, hogy mit jelent a szinodalitás fogalma. Erre utalva a hajdúdorogi érsek-metropolita arra kérte a résztvevőket, hogy bálozzanak szinodális lelkiülettel, utána pedig úgyszintén szinodális jelleggel böjtöljenek.

Hogy milyen a szinodális Egyház, arra „görögkatolikus értelmezést adva” ezt mondta: „Görögkatolikus egyházunkban oly fontos a család. Nem lehet azt mondani, hogy a kicsi gyerek értéktelemből lenne a nagynál. Mindenki egyenlő, de szent rend van a családban. Ilyen az Egyház is: családias, ahol mindenki fontos, mindenki egyenlő, de szent rend uralkodik. Ilyen családias lelkiülettel töltött és mai este és az elkövetkező nagybőjtöt is, forrasszon bennünk, görögkatolikusokat egy családdá a családias lelkiületű böjtölés!”

Szocsa A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök az est egyik házigazdjaként köszöntét fejezte

ki mindenekelőtt Istennek, amiért hosszú kihagyás után ismét együtt ünnepelhettek, mint egy család. Hálát adott azért, hogy olyan munkatársakat kapott, akik segítettek megszervezni ezt az estét, vagy fellépést vállaltak.

Az ünnepi beszédek után a fehérgyarmati Bárdos Lajos Görögkatolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola moderntánc-csoportja kápráztatta el a bálózókat a nyitótáncával. A művészeti iskolában közel négyszáz gyerek tanul több művészeti

ágon; az iskola 2007-ben megkapta a kiváló minősítésű művészeti iskola címet. Előadásuk üzenete: életünk egyik legdrágább kincse az idő, amelyet használjuk fel bölcsen a szeretetünk kifejezésére. A bál sztárvendége Pindroch Csaba színművész volt, aki számos televíziós sikerfilmben játszott emlékezetes szerepeket.

A fantasztikus hangulatot az LK Beat zenekar biztosította. Természetesen nem maradt el a néptánc és a tombola sem. A jókedvű ünneplés, szórakozás emlékezetes marad minden bálozó számára.

Forrás és fotó:
Hajdúdorogi Főegyházmege

Színházlátogatáson az idősothton lakói

Az adomanyozz.hu felületén a „Színházlátogatás idős embereknek” elnevezésű programot 48 adományozó több mint 300 ezer forinttal támogatta, ami lehetővé tette, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) által fenntartott salgótarjáni Gondviselés Háza Baglyaskő Idősek Otthon ötvennégy lakója tavaly decemberi 10-én ellátogathasson a budapesti Operettszínház Csárdáskirálynő című előadására.

A salgótarjáni otthonban százötven idős emberről gondoskodnak. A mindennapi programok mellett igyekeznek különböző élményeket, kimozdulási lehetőségeket nyújtani nekik egy-egy kirándulás vagy például termálfürdőzés

alkalmával. A színházlátogatás sok lakó életének része volt, mielőtt az idősothtonba költözött, ám az Operettszínházba való eljutást csak külön adománygyűjtés segítségével tudták megvalósítani. A Csárdáskirálynő című előadásra huszonnyolc lakónak és huszonhat munkatársnak sikerült helyet biztosítani. A december 10-i programra már hetekkel előtte lázasan készülődtek: volt, aki fodrászhoz ment, más a ruhái közül igyekezett kiválasztani a legszébbet. Pál Cecília intézményvezető elmondása szerint már a csodálatosan megépített Operettszínházba való belépés is nagy élményt jelentett a számukra.

„Felemelő érzés volt az előadás folyamán és szünetében nézni a csillogó tekinteteket és

hallgatni a mókás jelenetek alatt feltörő kacajokat. Néhány lakónk az előadókval együtt énekelte, dúdolta az ismert dalokat. Szívmelegítő látvány volt, ahogy a darab végén a nehezen mozgó, idős emberek állva tapsolva köszönték meg a művészeknek az előadást. Amikor intézményi dolgozóként látjuk az idős emberek szemében a boldogságot, az nekünk is nagy örömet jelent” – fogalmazott Pál Cecília. Hálátelt érzéseiket legjobban talán az egyik hölgy lakó (a képen elől, bottal) szavai tükrözik: „Nagyon csodálatos ez az egész, soha nem hittem volna, hogy kilencvenévesen még eljuthatok az Operettszínházba.” Mindezt az a negyvennyolc személy tette lehetővé, akik az adomanyozz.hu felületén már 100 forint online befizetésével is támogathatták ezt a programot.

A Színházlátogatás idős embereknek elnevezésű program 300 ezer forintos célösszege alig egy hónap alatt gyűlt össze.

Forrás és fotó:
Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Szent Józseffel Argentínában

Beszélgetés Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetessel

(Folytatás az 1. oldalról)

– Mivel foglalkozik az egyesület, amelytől meghívást kapott Argentínába?

– Az Asociación San José (Szent József Egyesület) két évvel ezelőtt jött létre, Argentínában született magyar leszármazottak alapították. Célja a magyar származású katolikusok gyökereinek ápolása ország-szerte. Rengeteg időt, energiát, pénzt áldoznak erre a célra. Valódi és önzetlen szolgálatról van szó, hátsó szándékok nélkül. Hálások azoknak a magyar papoknak, szerzetes nővéreknek, akik évtizedekkel korábban még állandó lelkipásztori jelenléttel segítették őket. Tudják, hogy az állandó magyar papi jelenlét ma irreális elképzelés. Ezért döntöttek a missziós körút szervezése mellett. Úgy tapasztalják, hogy az országban valós igény van a magyar és a vallási gyökerek ápolására.

– Lehet tudni, hogy hány magyar vagy magyar leszármazott él Argentínában?

– Sok szám elhangzik, egymástól nagyon eltérőek, tíz-húsz ezertől akár negyven-ötven ezerig. Kérdés az is, ki tekinthető magyar származásúnak, és ki tartja fontosnak a magyar származását, ha már harmadik, negyedik, ötödik vagy többedik generációs. A 19. század közepétől, második felétől kisebb-nagyobb hullámokban érkeztek magyarok az országba. Az első világháború előtt tizenöt-húsz ezerre becsülték a számukat. Trianon után az utódállamok papírjaival is sokan lépték át a határt, őket nem magyarként vették nyilvántartásba. A második világháború után újabb bevándorlási hullám kezdődött, aztán viszont már kevesebben érkeztek Argentínába, és a korábban bevándoroltak egy része Észak-Amerikába telepedett át... De én nem vagyok a téma szakértője.

– Hol és hogyan élnek azok a magyarok, akikkel találkozott abban a hatalmas országban?

– Nyugodtan mondható, hogy mindenütt. Nagyobb számban vannak jelen a fővárosban és Buenos Aires tartományban, ahol a 2,8 millió négyzetkilométer területű ország nagyjából negyvenhat millió lakosának csaknem az egyharmada él. De sokféle vannak kisebb-nagyobb magyar közösségek. Utunk során egy távoli településen például véletlenül bukkantunk rá egy negyvenfős kis magyar közösségre, ők egy, a második világháború után érkezett kis család leszármazottai. Argentína szegény és eladósodott, nagyon korrump ország, az infláció a tavalyi évben kétszázötveneg százalékos volt. A nehéz helyzettel a magyarok is küzdenek, és meglehetősen pesszimistán tekintenek a jövőbe.

– Kérem, meséljen kicsit részletebben az útjáról!

– Közel hat hétig voltam Argentínában, október végétől december elejéig. Egy hetet Buenos Airesben töltöttem, aztán több mint kilencezer kilométert tettünk meg autóval szerte az országban, magyar közösségeket, családokat látogatva. Sokféle lelkipásztori szolgálat várt: gyóntatások, lelki beszélgetések, szentmisék, házszentelések, betegek ellátása, tanítások... Egy kisvárosban még vagy húsz elsőáldozó felkészítésébe is besegítettem. Feltűnt, hogy az áldások milyen fontos szerepet játszanak a hívők

mindennapi életében. Ez sokat segít abban, hogy jobban megértsem a Hit-tani Dikasztérium tavaly decemberben kiadott *Fiducia supplicans* című dekrétumát.

Az úton nagyszerű kísérőm volt: a mélyen istenhívő Kasza István, aki Argentínában született, és a meghívó egyesület egyik alapítója. Ő szervezte az utat, tolmácsolt, vezette az autót. Az egyesület nagyon gondosan igyekezett előkészíteni mindent, már hónapokkal korábban szétküldte a programot minden ismert magyar közösségnek. Ennek ellenére számtalan váratlan helyzet adódott, így állandóan folyt az „újratervezés”. Az egyesület vezetőjével, Kasza Andrással – István unokaöccsével –, aki a főváros közelében lakik, napi telefonos kapcsolatban voltunk, megállás nélkül ment az ötletelés, az intézkedés.

– A missziós út egészét tekintve mi az, amit különösen fontosnak tart?

– Szent József védelme alá helyeztem az argentin küldetést, ez egy ismert jezsuita missziós hagyomány. Október 29-én délután, az érkezésem másnapján, az út első szentmiséjén történt ez a Buenos Aires központjában lévő Mindszentynum Magyar Községi és Kultureális Házban. Itt van kápolna, kolumbárium és mindenféle lehetőség arra, hogy a magyarok gazdag közösségi életet élhessenek. Innen indult a misszió. A nyitó szentmisére eljött a feleségével az új magyar nagykövet, Kveck Péter is. Őt még a korábbi, egyiptomi utamról ismertem, amikor Bőjte Csabával és Hölvényi Györggyel ott jártunk. Sokat segített azon az úton is, figyelmes házigazda volt. Ezt követően Kasza Istvánnal, a kísérőmmel naponta megújítottuk a misszió Szent Józsefnek való felajánlását. És az utunkra visszatekintve igen vigasztaló tanúságot tenni Szent József segítségéről. Őt annak idején azzal bízta meg az Örökkévaló, hogy az ellenségeskedés, a sötétség, a gonoszság és a butaság támadásai között óvja az isteni gyermeket és édesanyját. Erre a szolgálatára a mi utunk alkalmával is nagy szükség volt, mert sok érthetetlen és váratlan nehézség merült föl.

– Kiemelne néhány érdekesebb eseményt az út során történtek közül?

– Október 28-án, szombaton hajnalban indultam Budapestről, és aznap éjjel tizenegy óra tájban érkeztem Buenos Airesbe. Éppen javában tar-

tott a hagyományos éves cserkészbál Olivóban, a főváros északi részében. Mivel a Külföldi Magyar Cserkészszövetség tisztje vagyok, a reptérről oda vezetett az utam. Az éjszaka jelentős részét ott töltöttem több ismerőssel és sok leendő ismerőssel. Fárasztó volt, de megérte. Az ország messzi tájairól és más országokból is sokan érkeztek az eseményre.

Két idősoththonban tett látogatásomat is megemlítem. Az egyik az érkezésemet követő hétfőn történt, a másik az elutazásom előtti napokban. Mindkettő fénypontja a szentmise és az azt követő beszélgetés volt, illetve a sok beteg, idős emberrel való sze-

Fotó: Sajgó Szabolcs SJ Facebook oldala

mélyes találkozás, a közös imádság és az áldás. Az első látogatás során mindjárt sikerült kialakítanunk a kommunikáció legmegfelelőbb módját: mondatról mondatra történt a fordítás, és azután végig az egész út során ragaszkodtunk ehhez, mert mindenütt voltak, akik alig vagy egyáltalán nem értették a magyar nyelvet. Nagyon hálás vagyok a tolmácsoknak, akik minden akadozás nélkül fordítottak, kiválóan és nagy beleérzéssel végezték a munkájukat. A misszió sikere nagyrészt nekik köszönhető. Miattuk az argentin dolgozók, a látogatók és az ismerősök is bekapcsolódtak az eseményekbe, sőt, néha még az éppen ott lévő idegenek is. Azon az első hétfőn családlátogatásra, gyóntatásra, házaldásra is sor került, azután pedig egy hosszú esti beszélgetés következett egy baráti társasággal, egyszóval nagyszerű volt az indulás. A másik idők otthonában december elején jártam. A misszió utolsó három – nagyon intenzív – napjának megnyitója volt péntek délelőtt, négyszázötven kilométerre a fővárostól. Az az otthon egy valóságos csoda! A dolgozók figyelmes szeretete a mostoha körülmények el-

lenére is mennyei hangulatot teremt. Az intézmény nyomasztó gazdasági nehézségekkel küzd, de ez nem oltja ki a ház vezetőjének teremtő energiáit, jókedvét. Valószínűleg én itt is sokkal többet kaptam, mint amennyit adni tudtam.

Egy másik szép emlék, amit kiemelnék, a megérkezésem utáni első teljes hétvége. A diaszpóra magyarságának körében a magyar ügyekre, érthető módon, általában szombaton jut idő, lehetőség. A magyar iskola és a cserkészlet is szombati. A magyarság ápolásának jegyében működik a Zrínyi Kör, a Szent László Iskola, a cserkészeten belül a regős cserkészlet, mindez Olivóban. Itt is mondatról mondatra fordították a beszédemet. Nagy élmény volt a találkozás, a szentmise a gyerekekkel. Úgy éreztem magam, mintha egy Szentjánosbogár-táborban lettem volna. Utána következtek a cserkészfoglalkozások, az őrök látogatása, a zászlólevonásnál az imádság vezetése...

– Látom, napestig volna mit mesélnie. Az emlékezetesebb alkalmak közül azért megosztana velünk még néhányat?

– Szívesen. Szép emlékeket szereztem a valamikori jezsuita missziós állomások, a redukciók meglátogatása során. Hajdan, a 18. században harminc ilyen volt, ebből tizenhárom a mai Argentína területén. Közülük

A Mendozától délkeletre, Neuquén tartományban fekvő városban a tervek szerint csak átutaztunk volna, és másnap a közeli San Martín de los Andesből visszamentünk volna megnézni, de végül inkább ott maradtunk éjszakára, ami nagyon jó döntésnek bizonyult. 2001-ben itt néhányan elhatározták, hogy létrehoznak egy szabadtéri szoborkompozíciót, ami Jézus egész életét bemutatja. Alejandro Santanán kérték fel erre a munkára, aki korábban már készített egy sajátos keresztutat San Carlos de Bariloche katedrálisába. Több mint tíz év alatt született meg a huszonhárom hatalmas szoborcsoport és rengeteg más művészi alkotás. Egy egész hegyoldalt betöltő szabadtéri műről van szó. Két kilométer hosszú ösvény vezet végig Krisztus útján. A befejező alkotás 2017-ben készült el, *Cristo Luz* (Krisztus Fénye) címmel. Ez egy monumentális, ötvenkét méter hosszú szobor, amely a fekvő Krisztust ábrázolja; a két kitárt karja, illetve a kezei között negyvenegy méter a távolság. Csak részben látszik ki a földből. Acélszerkezetbe illesztett, fényáteresztő lapok együtteséből épül fel a Krisztus-testnek a felszínen látható része. Ha az alkotás belsejében felkapcsolják a fényt, sok kilométer távolságból is látszik a fekvő Krisztus, aki a világ része. Gyönyörű gondolat: a feltámadt Krisztus más módon, de testben van jelen, mindenütt a teremtet világban.

Én legalábbis így értelmezem a művet. Ottlétemkor találkoztam az alkotóval, fél napot együtt töltöttünk az alkotásairól beszélgetve. Beleszerettem ebbe az egészbe. Lehetséges, hogy a San José Egyesület lelki gyakorlatot szervez majd ide az Argentínában élő magyaroknak. A hely kiválóan alkalmas erre. Lassan, imádkozva végigjárni a két kilométeres utat, Krisztus útját – ez már önmagában egy lelki gyakorlat.

– Összefoglalná röviden, hogy mi volt az argentin misszió célja?

– Szerettem volna felszítani kicsit az ott élő magyarokban a nemzethez és a Katolikus Egyházhoz tartozásuk tudatát. Nem mindig esik egybe a kettő, hol az egyik fontosabb, hol a másik. Ennek szellemében találkoztam és beszélgettem sok emberrel. Chaco tartomány püspöke, aki korábban húsz évig az Opus Dei papja volt, megerősített a misszióban: a Szentatya is rendkívül fontosnak tartja a gyökerekhez való ragaszkodást. Mondhatom, mindenhol nagyon kedvesen fogadtak.

– Mindezek alapján hogyan értékelné az útját?

– Érdemes volt eleget tenni a meghívásnak, elsősorban lelki szempontból, és éppen ezért mentem. Néhány évvel ezelőtt jelent meg a Jezsuita Kiadónál egy életinterjú-kötet, a címe: *„Szemlélhettem a csodát”*. Isten hatékonyan van jelen a világban, erre utal a cím. Az Argentin utam tele volt kihívással és apróbb-nagyobb jeleivel annak, hogy Isten gondunkat viseli, valóban ráhagyatkozhatunk. Megtapasztaltuk, hogy nem mi voltunk a fő szervezők, hanem a Jóisten, aki mindenkit az üdvösségre teremtett. A katolikus hit a pozitív predestinációt vallja.

Bodnár Dániel
Fotó: Fábián Attila

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaláddába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnijában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családkhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 141.) február 29-én 18 órától március 3-án 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Életátadás és Szentlélek”. Március 28-án 18 órától 31-én 13 óráig hűsvéti lelkigyakorlat Schall Tamás plébános atyával. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2024. február 14., 28.; március 13., április 3., 17.; május 8., 22. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

Ne félj, nem ítélek el! – Magzatvesztők veszteségfeldolgozó hétvégéje lesz nem csak vallásgyakorlók számára Szombathe-lyen, február 22-étől 25-éig, csütörtöktől vasárnapig. A lelkigyakorlat vezetői: Kovács Ferenc diakónus és Treer Mária mentálhigiénés lelkigondozó. Jelentkezni lehet telefonon: 06/20-823-2201 vagy e-mailben: nefeljnenimellekel@gmail.com. Bővebb információ: <https://emmanuelkozosseg.hu>

Gyógyító hétvégéket szerveznek Pannonhalmán (Pannonhalmi Főapátság, 9090 Pannonhalma, Vár 1.) egyedülálló szülőknek február 24-25., március 23-24. és április 20-21. szombat-vasárnap. Az „AVE kurzus” három összefüggő és egymásra épülő hétvége édesapáknak és édesanyáknak, akik valamilyen okból egyedül vannak, és még nem dolgozták föl a veszteség fájdalmát. Tehát olyan elvált, külön élő vagy házasságot sosem kötött szülőket várnak, akik még küszködnek a helyzetükkel, még friss az egyedül maradásuk sebe. (5-6 évnél ne legyen régebbi történet, amikor hajótörést szenvedett a kapcsolatuk, amelyből gyermek is született.) Jelentkezési határidő: február 8., csütörtök. Jelentkezés és bővebb információ: <http://www.avelap.hu/> További felvilágosítás a csalad.pannonhalma@gmail.com címen kérhető.

„Minden vég egy új kezdet” címmel lelkinapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villásor 7–9. T.: 06/26-387-162). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2024. április 5., péntek 14 órától április 7., vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál:

NEMZETI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

REPÜLŐVEL:

április 23-27. | 5 nap | 349.900 Ft/fő

Lelkivezető: Varga Norbert atya

AUTÓBUSSZAL:

április 22-28. | 7 nap | 339.900 Ft/fő

Lelkivezető: Tál Zoltán atya

Zarándoklatvezető: Kuzmányi István diakónus

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

március 13-17. | 5 nap | 129.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE

KRAKKÓBAN

április 3-7. | 5 nap | 134.900 Ft/fő

PIETRELCINAI SZENT PIO ATYA NYOMÁBAN

április 22-28. | 7 nap | 314.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

május 1-6. | 6 nap | 409.900 Ft/fő

DÉL-ERDÉLYI ZARÁNDOKKÖRÚT

ÉS A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚ

május 15-20. | 6 nap | 199.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050

www.viasacra.hu

SZENTSÉGIMÁDÁS

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyház keresztelőkápolnijában (Debrecen, Szent Anna u. 15.) hétfőtől szombatic, a reggeli szentmisék végétől az esti szentmisék kezdetéig egész napos szentségimádási lehetőség lesz 2024-ben is. „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüldítelek titeket!” (Mt 11,28). Szeretettel várják a közösségek, imacsoporthok, családok, egyének jelentkezését erre a különleges lehetőségre, amelyre időpontot az egyházközség weboldalán <https://szentannaplebania.dnyem.hu/> lehet foglalni, illetve további információ a szentsegimadas.szentanna@gmail.com e-mail-címen kérhető.

NYITOTT HÉTVEGE

A győri Brenner János Papnevelő Intézetben február 23-25-ig, péntektől vasárnapig nyitott hétvégét tartanak. Szeretettel hívják és várják a papi hivatást érző, valamint a papság iránt érdeklődő, 15 és 35 év közötti, római katolikus vallású férfiakat a Szemináriumba, hogy egy időre belső szemléltői lehessenek a papságra való készülődésnek. Helyszín: Brenner János Hittudományi Főiskola (9021 Győr, Káptalandomb 7.). Jelentkezési határidő: február 10., szombat, a részvétel regisztrációhoz kötött. Bővebb információ: +36/96-313-055/2304, e-mail: szakkollegiumok@bjht.hu, weblap: <https://bjht.hu/>

ELŐADÁS

A „Szó Szimfóniája” elnevezésű sorozat következő alkalma Budapesten, a Pasaréti Közösségi Házban (Budapest, II. Pasaréti út 102.) február 5-én, hétfőn 19 órától lesz. Téma: Értékátadás, avagy oktatás és nevelés az iskolában ferences módra – pódiumbeszélgetés. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak. Bővebb információ: <https://pasaretikozosseghaz.hu/programok>

JÓTÉKONYSÁGI EST

„Építsük fel együtt...” címmel jótékonyági est lesz egy nigériai iskoláért Budapesten, az Ávilai Nagy Szent Teréz-templomban (Budapest VI., Szent Teréz u. 1.) február 3-án, szombaton 17 órától, a Cantate Domino zenekar közreműködésével. Tanúságot tesz: Fodor Réka (Afréka) missziós orvos és Regele Krisztina, aki az El Caminón kerékpáros zarándoklattal gyűjtött adományt a nigériai iskola számára. Mindenkit szeretettel várnak.

KIÁLLÍTÁS

Krisztus-kiállítás I. címmel Krisztus születésének misztériumáról kortárs magyar festőművészek tárlata tekinthető meg a Magyarság Házában (Budapest, V. Nádor u. 17.) Vajon miként rezonál a Kárpát-medence és a diaszpóra kortárs magyar festőművészeinek lelkében a kétezzer éves téma, Krisztus születésének misztériuma, „milyen képi világot álmodnak vászonra” ma, 2023-ban, „megidézendő a szent szövegeket”? A felkért művészek többféle stílusban és megközelítésben, olaj- és/vagy akriltechnikával készítették el nagyméretű festményeiket. A kiállítás 2024. február 25-ig látogatható. A belépés díjlatlan. Nyitva: hétfő-csütörtök 12-16 óra között, péntek-vasárnap 14-18 óra között.

PÁLYÁZAT

Árpád-házi Szent Imre herceg-portrépályázat. A budai Szent Imre-plébánia és a Szent Imre Alapítvány képzőművészeti pályázatot hirdet a plébánia megalapításának 100. évfordulója alkalmából Árpád-házi Szent Imre herceg egész alakos ábrázolására. A pályaművek beérkezésének határideje: március 8. Jelen kiírással a centenáriumára emlékező plébánia szeretne lehetőséget teremteni a kortárs alkotóknak, hogy – a herceg életének, attribútumainak áttekintése után – papírra/vászonra fogalmazzák a bennük kialakult egységiség alakját. Az értékeléshez beadandó anyag: A/4-es méretű, kartonra nyomtatott, nagy felbontású kópia, amely csak a portrét (és az esetlegesen hozzá tartozó háttérrel) láttatja – keret, állvány, fal stb. nélkül. A pályamunkát a Budapest-Szentimrevárosi Szent Imre Plébánia címére zárt tasakban vagy borítékban kéri eljuttatni: 1114 Budapest, Himfy utca 9. Jól láthatóan feltüntetve: Szent Imre-pályázat. Bővebb információk: <https://szentimre.hu/szent-imre-portre-palyazat/>

SZABADEGYETEM

„Az Egyház társadalmi tanítása és a modern állam” címmel indított három, egyenként tíz-tíz alkalomból álló előadás-sorozatot 2024. január 11-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara (JÁK). A programok középpontjában a keresztény emberkép, a modern állam és az Egyház kapcsolata, valamint a béke és biztonság kérdése áll. A három előadás-sorozat témakörei: A keresztény emberkép az emberi jogok tükrében - január 11-március 14-ig, csütörtökönként 16:30-18 óráig. Az Egyház és a modern állam - január 19-április 5-ig, péntekenként 14:15-15:45 óráig. Béke és biztonság - január 12-március 8-ig, péntekenként 16:45-18:15 óra között. Az előadások személyesen látogathatók a kar belvárosi épületében (Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.) vagy online követhetők. Az előadás-sorozat látogatása, illetve online követése ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb tájékoztató és jelentkezési lehetőség a <https://ppke.hu/szabadegyetem-jak> linken érhető el.

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.) *A viharon túl: A béke erejének felfedezése* címmel előadás-sorozatot indítottak. Az egyes alkalmak csütörtökönként 19 órakor kezdődnek, és körülből 20.15 óráig tartanak. A következő alkalom időpontja: február 8. Téma: Meditatív béke - belső harc. Előadók: Fehérváry Jákó OSB, Guba András SchP. Szeretettel várják az érdeklődőket a beszélgetős előadások alkalmaira.

AZ ÚJ EMBER ELŐFIZETÉSI AJÁNLATA

KIADVÁNYAINK ÚJ ÁRAI

Új Ember hetilap: **420 Ft/lapszám** (2024. februártól)

Adoremus havi liturgikus kiadvány:

1470 Ft/lapszám (2024. márciustól)

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK

ÚJ EMBER hetilap (2024. februártól)

éves előfizetés (52 megjelenés): **21 840** forint

féléves előfizetés (26 megjelenés): **10 920** forint

negyedéves előfizetés (13 megjelenés): **5460** forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány

(2024. márciustól)

éves előfizetés (12 megjelenés): **17 640** forint

féléves előfizetés (6 megjelenés): **8820** forint

negyedéves előfizetés (3 megjelenés): **4410** forint

ÚJ EMBER hetilap és ADOREMUS együtt

(2024. februártól)

kedvezményes éves előfizetés: **34 980** forint

kedvezményes féléves előfizetés: **18 240** forint

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás

kapható e-mailen: terjesztes@ujember.hu

és telefonon: +36 1 235-0484, +36 1 633-3132

Uj Ember

Adoremus

Mély fájdalommal és szomorú szívvel

tudatjuk, hogy

NAGY SÁNDOR

a Mária Kegytárgyüzlet hálózat vezetője

68 éves korában, január 16-án örökre lehunyta szemét.

A szentmisével egybekötött temetése

a Szent István-bazilika altemplomában, urnatemetőjében

február 7-én, 13 órakor lesz.

Kérjük a gyászolókat, hogy mindössze egy szál virággal

fejezzék ki együttérzésüket.

ADÁSVÉTEL

KÖNYVEKET vásárolok, szentképeket elfogadok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

TÁRSKERESŐ

CSINOS, kedves, katolikus hitét mélyen megélt, egyedülálló, 47 éves hölgy házasság céljából társat keres. Érdeklődő leveleket szeretettel várok „Szentlélek” jelígre a szerkesztőségbe.

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk.

Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGOSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

ÉPÜLETSÜLLYEDÉS, falrepedés megállítása, vizes, nyirkos, salétromos épületek szigetelése. T.: 06/20-228-0453

ÜNNEPI ÜZENETKÜLDŐ

KÖSZÖNTSE SZERETTEIT
AZ ÚJ EMBER HASÁBJAIN!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települését, ahol él, az aprohirdetes@ujember.hu címre. Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Uj Ember

KATOLIKUS HETILAP

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG

ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2024. január 29.

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág, előfizethető
a kiadónál, a postán.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körösi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábian Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvany Dorottya, Pallós Tamás, Szantalai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Várossy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Kodítek Bernadett
Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 5460 Ft, fél évre: 10 920 Ft, egy évre: 21 840 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

A tudás és a hit kapcsolatának jegyében

Átvették oklevelüket a PPKE szociálisvezető-képzés végzős hallgatói

Ünnepélyes keretek között adták át január 22-én a szociálisvezető-képzésen végzett hallgatók okleveleit a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Karának (PPKE BTK) konferenciáján Budapesten.

Az eseményt a Krisztus Király-plébánia kápolnájában tartott szentmise nyitotta meg, amely során Alessandro Caprioli egyetemi lelkész arról beszélt a híveknek, hogy a Jóisten megszabadított minket a tudatlanság sötétiségétől – így hát a mi feladatunk hírül vinni, kicsoda Isten Fia. Mi va-

gyunk azok, akiket azzal méltatott, hogy Jézus jelen lévő arca legyünk. A ceremónia után nem sokkal a Sophianum épületében kezdetét vette a végzős hallgatók ünnepélyes tanúsítványátadója. A rendezvény nyitányaként Rostáné Riez Andrea – a PPKE BTK egyetemi adjunktusa, tanszékvezető, a szociálisvezető-képzés szakmai vezetője – köszöntötte azokat a hallgatókat, akik idén sikeresen befejezték a programot, melynek fő célja a vezetői tevékenységekhez szükséges alkalmasság és kompetenciák gyakorlatorientált fejlesztése, harmonizálva a hatósági képzés aktuális követelményeivel.

A konferencia ünnepi köszöntőjét Kuminetz Géza rektor tartotta, kiemelve, hogy reményei szerint a képzés hallgatói átfogó látásmódot kaptak akár személyes, akár a vezetésre vonatkozó cselekvésre, amely egy igazságosabb társadalmi rend, egy ép erkölcsi értékrend társadalmi méretű megvalósítására ösztönzi őket. A rektor beszédét Morva Emília, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Regionális Központja régióvezetőjének előadása követte arról, hogy milyen kihívásokkal szembesülhetnek a női vezetők pályájuk során, s hogy egyáltalán érdemes-e beszélni a „női vezetésről” mint önálló jelenségről. Szó esett arról is, hogy mennyire nehéz összehangolni az anyaságot a vezetői pozícióval, holott valójában egyre nagyobb igény van a női értékek és nézőpontok kibontakoztatására a vezetői szférában.

Boros Zoltán, a PPKE BTK oktatója inspiráló előadást tartott tanítói tapasztalatairól, munkamódszereiről, kiemelve, hogy az önzetlen, önfeláldozó szeretetnek, a segítő identitástudatnak nélkülözhetetlen szerepe van a szociális hivatás beteljesítésében. Arra kérte a végzős hallgatókat, hogy a képzésen megszerzett ismeretet mint megszerzett kincset vigyék tovább magukkal, és adják át kollégáiknak.

Ezt követően Birher Nándor dékán köszönetet mondott kollégáinak, a végzős hallgatóknak és az eseményen részt vevőknek, kiemelve, hogy a szociális rendszeren keresztül képesek

valyunk gyógyítani, ezért fel kell tennünk magunknak a kérdést, hogy szociális vezetőként megteszünk-e mindent azért, hogy segítsünk másokon, és a munkával járó hatalmat kizárólag embertársaink életének jobbá tételére fordítjuk. „Arra törekszünk, hogy minél többet adjunk a tudásból, a találkozások lehetőségéből és a hitből” – osztotta meg gondolatait Birher Nándor dékán.

Ezt követően Vadnay Éva Zsófia közvetítette a végzős hallgatók gondolatait a képzésről, kiemelt hangsúlyt fektetve arra, hogy miben különbözött ez a szak azoktól a képzésektől, amelyekben eddig részt vett. Kellemes meglepetésként beszélt az oktatás gyakorlati és interaktív voltáról, valamint arról, hogy a titokzatos „bölcsék kövének” egyetlen példánya helyett mást, több mindent is megtalált: többek között azt, hogy milyen sokféle típusú emberből válhat jó vezető a különböző helyzetekben, ha megfelelő képzésben részesül.

Az ünnepséget Bali János egyetemi docens, énekarvezető, Liszt Ferenc-díjas zeneszerző és Pétery Dóra ünnepi koncertje koronázta meg. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK szociálisvezető-képzése a magas színvonalú oktatás, a gyakorlatorientált fejlesztés és az innováció iránti elkötelezettségével kiemelkedő lehetőséget nyújt mindazoknak, akik a szociális vezetés területén szeretnék kibontakoztatni tehetségüket.

Forrás és fotó: PPKE BTK

A test és a lélek orvosai

Aneszteziológusok kapták a Boldog Batthyány-Strattmann László-díjat

Berdál Mária főorvos és Brodorics Tamásné aneszteziológiai szakasszisztens kapta idén „A test és a lélek orvosa” – Boldog Batthyány-Strattmann László-díjat, melyet január 22-én, a herceg égi születésnapján vehettek át Körmenden.

A díjat 2018-ban alapította a Szombathelyi Egyházmegye azzal a céllal, hogy évről évre elismerje, megerősítse a hit és az orvosi,

egészségügyi hivatás kapcsolatát. A gyógyításban dolgozók további megbecsülését jelzi, hogy a díjazott orvoson kívül egy egészségügyi dolgozó is elismerésben részesül. Idén elsőként Berdál Mária nyugalmazott főorvos vehette át az elismerést Fekete Szabolcs Benedek segédpüspöktől és Bebes István polgármestertől. Berdál Mária Celldömölken született, 1971-ben

végzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. A celldömölki kórházban sebészként dolgozott, 1997-ben a rendelőintézet főorvosának, majd a kórház orvosigazgatójának nevezték ki. 2020 óta nyugdíjas. A Keresztény Orvosok Magyarországi Társaságának is tagja lett. Cursillót végzett, ami megváltoztatta az életét. Elvállalta a celldömölki cursillocsoport vezetését, részt vett a karitászcsoporthoz megalapításában is. Lelkes önkéntese a Mária Rádióban.

„A test és a lélek orvosa” – Boldog Batthyány László-díjat 2021 óta nemcsak orvosoknak adományozza az egyházmegye, hanem olyan egészségügyi dolgozóknak is, akiknek munkája nélkülözhetetlen a gyógyítás területén. Ezzel elismeri azt az áldozatos szolgálatot, amelyet az orvosok mellett végeznek a betegekért. A díjat Brodorics Tamásné nyugalmazott aneszteziológiai szakasszisztensnek adományozta idén az egyházmegye. Brodorics Tamásné Erika Körmenden született. Az érettségit követően 1982. július 1-jétől a körmenyi kórház sebészeti és belgyógyászati osztályán kezdett dolgozni. 1984-ben szakápolói végzettséget szerzett,

1986-ban pedig aneszteziológiai szakasszisztensi képesítést kapott a pécsi Egészségügyi Szakdolgozók Központi Intézetében. Ettől kezdve a műtőben dolgozott altatónővérként. A covidjárvány idején a körmenyi kórház krónikus osztályán mint szakápoló gondoskodott a betegekről, majd újra a szombathelyi Markusovszky Kórház műtőjében teljesített szolgálatot. 2022 júliusától nyugdíjas. A Szombathelyi Egyházmegye önkéntes beteglátogatója.

A díjátadón Körmend polgármestere, Bebes István méltatta a herceg orvos emberi nagyságát, kiemelve egyik fontos mondatát: „Ha boldogok akartok lenni, tegyetek másokat boldoggá!” Kovács Mónika, a zalaegerszegi Szent Rafael Kórház főorvosa, az egyik tavalyi díjazott mondott beszédet, amelyben az orvosi hivatás és a hit kapcsolatáról beszélt. Az ünnep-

ség a Szent Erzsébet-templomban szentmisével folytatódott. Szentbeszédében Fekete Szabolcs Benedek segédpüspök az elmúlásról, a halálról beszélt, felidézve e témában a Batthyány család példamutatását. Naplójukban nyíltan beszélnek a lelki mellett a testi szenvedéseikről. Saját betegségeik mellett szembe kellett nézniük több gyermekük korai halálával. Boldog Batthyány-Strattmann László élete, küszködései, felajánlott szenvedései erősítsenek meg minket, hogy amikor a saját életünkben eljönnek a nehéz pillanatok, a hit tudjon fényt gyújtani. Még a nagypénteki sötétségben is képes a menyország fénye átragyni. Ennek a fényben éljük az életünket, előrenézve a mennyország örömeiben – zárta elmélkedését Fekete Szabolcs Benedek.

A szombathelyi segédpüspök a szentmise végén Kiss László plébánossal együtt Boldog Batthyány-Strattmann László közbenjárásáért imádkozott.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

AZ EUTANÁZIÁRÓL A HIT FÉNYÉBEN

A passzív eutanázia keresztény szemmel

A múlt év végén a hazai közélet egyik központi témájává vált az eutanázia, és ennek nyomán számos etikai, teológiai szempontból tisztázandó kérdés merült fel. Ezért lapunk felkérte Németh Gábor morálteológust, hogy egy cikksorozat keretében fejtsse ki részletesen a témával kapcsolatos etikai megfontolásokat a hit fényében. A cikksorozat a betegek világnapján (február 11.) megjelenő Új Emberben zárul, ezzel is jelezve, hogy az írásk célja nem pusztán az ismeretterjesztés, hanem – a teológiai szemléletnek megfelelően – embertársaink szolgálata. Az alábbiakban a sorozat harmadik részét olvashatják.

Míg az aktív eutanázia lényege, ahogyan a neve is mutatja, a beavatkozás, a tudatos és akart döntés azzal a céllal, hogy az emberi életnek végét vessünk, addig a passzív eutanázia esetében a be nem avatkozásra esik a hangsúly. Feltehetjük a kérdést: ezzel is lehet bűnt elkövetni? A válasz igenlő; elég csak a szentmise közgyónásának szövegére gondolni: vétkeztem mulasztással. Ugyanakkor nem minden mulasztásért felelős az ember: éppen a passzív, indirekt eutanázia kapcsán lesz nyilvánvalóvá, hogy a kereszténység nem valamiféle hamis szenvedéskultuszt hirdet.

Mielőtt azonban erre rátérnénk, szükséges röviden szót

ejtenünk a direkt, passzív eutanáziáról is. A szolidaritás mint társadalmi alapelv azt mondja ki, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, s ennek a személyi felelősségnek a megtagadása számos bűn és társadalmi igazságtalanság oka lehet. A direkt, passzív eutanázia e szolidaritás megtagadásának egy megnyilvánulási formája: egy olyan emberi életet, amelyet hagyományos eszközökkel vagy nagyobb megterhelés nélkül meg lehetne menteni, nem mentünk meg. Természetesen az említett kritériumok koronként és civilizációként eltérőek lehetnek, így a direkt, passzív eutanázia mást jelent a globális Dél számos országában, és mást,

mondjuk, Svájcban. Hazai példán szemléltetve passzív, direkt eutanázia például, ha valaki elmulasztja egy vérzés elállítását, vagy nem látja el egy közlekedési baleset környékében sérült áldozatát, és az illető az ellátatlanság következtében meghal. A passzívítas és az abból adódó jogi felelősség okán akár az állami büntetőjog is illetékes lehet az ilyen esetekben.

Sokkal érdekesebb és a valósághoz közelebb álló az indirekt, passzív eutanázia kérdésköre, amelynek létjogosultságát a növekvő átlagéletkor adja. Napjainkban az orvosi ellátás és a különféle technikai eszközök segítségével az ember biológiai élettartama, ha nem is korlátlanul, de már nagymértékben meghosszabbítható.

Míg az aktív eutanázia kérdésének hátterét az jelenti, hogy az emberi életéről és haláláról autonóm módon rendelkezhetünk-e, addig a passzív eutanázia keretét elsősorban nem ez a transzcendentális horizont adja, hanem az észszerűség: nem kell mindent

megtenni, amit orvosilag meg lehet tenni.

Ennek kapcsán feltehetnénk a kérdést: miért nem kell mindent megtenni a beteg érdekében? A kereszténység nem életpárti? Dehogynem, de észszerű is: például egy haldokló, többszörös áttétes rákos beteg esetében azt keresni, hogy a rák honnan indult, orvosilag talán fontos lehet, de a betegre aránytalan, súlyos terhet ró.

Mit is jelent ez tetelesen? Az indirekt, passzív eutanázia esetében az első és legfontosabb kritérium az arányosság, vagyis a beavatkozás, illetve a kezelés sem a betegre, sem a családra, sem pedig a társadalomra nem róhat aránytalanul nagy terhet. Például egy intenzív ellátás segítségével meg lehet hosszabbítani az életet, de értelemszerű, hogy az egészségügyi ellátórendszer ezt nem tudja minden páciens számára korlátlanul biztosítani.

Emellett a beavatkozás nem járhat a beteg életkörülményeinek nagyfokú és tartós beszűkülésével. A csak biológiai, vegetatív, gépekkel fenntartott lét már nem emberhez méltó: ez

természetesen nem azt jelenti, hogy ennek az életnek végét kellene vagy szabadni vetni, hanem azt, hogy ha egy ember létfenntartási funkcióit, légzését vagy keringését csak mesterségesen lehet fenntartani, akkor ezeket az ellátásokat senki sem köteles igénybe venni.

Végül az észszerűség azt diktálja, hogy a gyógyulásra vagy az életminőség javulására (vagy legalábbis további romlásának elkerülésére) a kezelésnek hála reális esélynek kell mutatkoznia: ezt szintén a józan ész mondatja velünk, hiszen miért végezne az orvos műtétet – ami egy erősen invazív beavatkozás –, ha erre nem lenne nyomas oka.

Feltehetjük a kérdést: mi az, amit a beteg számára feltétlenül biztosítani kell? A taxatív felsorolás igénye nélkül az alábbiakat: az alapvető higiéniai feltételeket, a táplálék- és folyadékbevitelt, s végül, de elsősorban a fájdalomcsillapítást és a végső útra való lelki felkészítést.

Az indirekt, passzív eutanáziában semmit nem teszünk annak érdekében, hogy az em-

ber meghaljon, hanem egyszerűen nem állunk tovább ellen a már elkezdődött haldoklási folyamatnak: ebben az esetben nem egy élet értékéről, hanem egy kezelés vagy beavatkozás értelmetlenségéről döntünk. A passzivitással lényegében lehetővé tesszük, hogy a beteg betegsége következtében haljon meg, azaz nem szükséges, sőt, kifejezetten kerülendő a terápiás túlbuzgóság. A kezelés értelmességéről való döntés az orvostól valóban mély megfontolást és lelkiismeretes döntést kíván. Olyan szakmai és emberi készséget, ami az anamnézist és a prognózist is figyelembe véve szolgálja a beteg érdekét, illetve, amennyiben lehetséges, vele magával és a hozzátartozókkal is őszintén kommunikálva felkészíti őket az elkerülhetetlenre.

Egy egyszerű, de szemléletes példával élve olyan ez, mint egy vesztes háború: amikor felismerjük a vereséget, nem az a feladat, hogy minden eszközt bevetve „totális háborút” indítsunk, hanem az, hogy a veszteségeket, amennyire csak lehet, minimalizáljuk.

HÍREK KÉPEKBEN

• A Szülőföld Könyvkiadó gondozásában jelent meg egy háromrészes sorozat első köteteként Gibba Edit *Gróf zabolai Mikes János Henrik élete* című könyve. A képanyagban gazdag albumot január 24-én mutatták be a szombathelyi püspöki palota Szent Pál Termében.

• A házzszentelés időszakában Kocsis Fülöp érsek-metropolita idén is megáldotta a debreceni Szent Péter és Pál Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ által működtetett lakásotthonokat.

• Január 23-án a Katolikus Szeretetszolgálat központi épületében *Utak és oldások* címmel szakmai napot tartottak Budapesten, a Pest és Nógrád vármegye Területi Szakmatámogatási Rendszer szervezésében. A rendezvényen a terület családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményeinek képviselői vettek részt.

Helyükre kerültek az egri bazilika oltárképei

2020-ban kezdődött az egri főszékesegyház felújítása. Legutóbb a 20. század elején történt ilyen nagymértékű beavatkozás, mely hat éven át tartott. Az épület teljes külső és belső rekonstrukciójával együtt környezete is megszépült: körmeneti út létesült, és a főbejárat előtti lépcsősor is átalakítják. Január 12-én emelték a helyére a déli mellékoltár Krisztus megkeresztelkedését ábrázoló festményét.

Egy héttel később, január 19-én a Michelangelo Grigoletti alkotta Szent Mihály-olajkép is a helyére került az egri bazilikában. A munkálatokat Ternyák Csaba érsek is folyamatosan nyomon követi, ezúttal is jelen volt a kép beemelésénél. Számos alkalommal vetődik fel a kérdés, hogy mikorra készül el a teljes beruházás. A főpásztor újrvi körlevelében erre is választ kapunk:

„Az idei év nagy örömet tartogat számunkra azzal, hogy Isten segítségével befejeződik az egri bazilika közel öt éven át tartó teljes körű felújítása. Amikor főszékesegyházunkra rásütnek a reggeli nap sugarai, homlokzatán az arany felirat ragyogva hirdeti: »Venite adoremus Dominum«. A megújult egri bazilika ünneplésére szeretettel hívom főegyházmegyéink papságát, hitoktatóinkat, pedagógusainkat, fiataljainkat, és mind-

azokat, akik szeretnének kapcsolódni a hálaadásba. A homlokzaton olvasható felirattal hívok mindenkit: »Jöjjetek, imádjuk az Urat!«. Kérem, hogy 2024. szeptember 28-án, aki teheti, vegyen részt nagy

egyházmegyei ünnepünkön, amely legyen lelki megújulásunk különleges alkalma.”

Forrás és fotó:
Bérczessy András/Egri Főegyházmegye

Boldogok a békességszerzők címmel rendezték meg Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán (PPKE HTK) a teológiatanárok konferenciáját január 25-én és 26-án. Az előadók az Egyháznak és a keresztényeknek a társadalmi konfliktusok feldolgozásában és a megbékélésben betöltött szerepéről cseréltek eszmét.

Boldogok a békességszerzők

Teológiatanári konferencia a Pázmány Hittudományi Karán

féldön nem valósítható meg, ehhez Isten beavatkozására van szükség.

Oláh Zoltán a héber sálóm és a görög eiréné (béke) fogalmairól beszélt. A Merneptah-sztélé (Kr. e. 1300) a békét a háborúval állítja szembe. A béke mint üdvözlő forma is már korán jelen van a közel-keleti népeknél. A 2Sám 11,7 szövege érdekes módon a „háború békéjéről” beszél. Itt a sálóm kifejezés a teremtés rendjére utal, de arra is figyelmeztet, hogy a modern nyelvekre ezt nem lehet egyszerűen lefordítani. A Zsolt 85,11 szövege megismerésíti a békét: „Az irgalom és az igazság egymásra lelek, csókot vált az igazságosság és a béke.” Az ókori zsidó-keresztény sírfeliratokon is megtaláljuk a békesség szót. Ez a korabeli pogány feliratokkal ellentétben – mely a sírrablókat figyelmezteti – arra utal, hogy az elhunyt Isten jelenlétebe kerül.

Kocsis Imre a páli levelekből kiindulva vette szemügyre Krisztus békesszerző művét, különös tekintettel arra, hogy a keresztények miként lehetnek a béke munkásai. Az *Efezusi levél* 2. fejezetének tanító részében Krisztusról mint a „mi békénkről” olvashatunk, aki békét szerzett, aki kibékítette saját testében a keresztvegek szerint maga Isten kezdeményezi a békét, melyet az embernek meg kell őriznie.

Armand Puig i Tàrrach, a Barcelonai Egyetem Teológiai Karának professzora a Sant'Egidio közösség szempontjából beszélt a béke evangéliumának megvalósításáról. Mint

elmondta, a közösség békéért végzett munkája az evangélium üzenetére támaszkodik, emellett az erőszakot szenvedők segélykiáltását is meghallják. Az együttélés civilizációja azon alapul, hogy felebarátként tekintünk a másik emberre.

Jan De Volder, a Leuveni Katolikus Egyetem Teológiai Karának professzora Ferenc pápa geo- és békepolitikájáról beszélt. Kiemelte, hogy a Szentatya a geopolitika három szintjén szólal meg. Profétai hanggal igyekszik felhívni a figyelmet a békére, az igazságosságra és az erkölcsi elvekre. Kijelenti, hogy igazságos háború nem létezik. Csak a béke igazságos. A pápa hidakat épít és párbeszédre hív. Ezt jelzi a mianmari vagy a bangladesi konfliktus rendezése érdekében kifejtett tevékenysége, vagy az Egyesült Államok és Kuba közötti közvetítés. A vallások közötti párbeszéd fontos eleme a 2019-ben aláírt abu-dzabi nyilatkozat.

Sáry Pál Az ókori egyház szerepe a rabszolgák konfliktusainak megoldásában

című előadásában elmondta: a rabszolgaságot azután sem törölték el, hogy a kereszténység meghatározóvá vált. Ennek oka a magántulajdon tisztelete, valamint a fennálló jogrendszer megőrzésének a szándéka volt. Emellett a templomokban sokszor került sor rabszolgák felszabadítására. Az előadó rámutatott: Pál Filemontól nem Onezimusznak a rabszolgaságból való felszabadítását, hanem egy jóval mélyebb „felszabadítást” kért. Az antik világban a rabszolga az istenek oltáraihoz, szobraihoz menekülhetett, a kereszténység idején a templomok jelentettek menedéket azoknak a szolgáknak, akiket uruk sanyargatott.

Gájer László *Erőszakmentesség, polgári ellenállás és a szegények melletti kiállás Isten Szolgája Dorothy Day életében* címmel tartott előadást. Dorothy Day 1897-ben született New Yorkban. „Egész életemben Isten kísértett” – írta visszaemlékezésében. Az 1906-os San Franciscó-i földrengés volt az első élmény, amely megzavarta lelke harmóniáját. Ugyanakkor megélte az emberek közötti szolidaritást és „Isten hatalmát” is. Először az anarchisták nézetei hatottak rá. Úgy látta: „Krisztus nem járt az utcákon”, mert a keresztények „nem adnak enni az éhezőknek, és nem adnak inni a szomjazóknak”. Szerinte a szegények fognak majd fellázadni, és „szabadítják ki a foglyokat”. Szocialista és szindikalista volt; nappal tüntetett, éjjel szövegeket szerkesztett. Magánélete is „szánalmas, zűrös és zavaros volt”, abortuszon is

átessett, egyre inkább csúszott lefelé a lejtőn. 1925-ben pedig megszületett a lánya, aki megváltoztatta az életét. Néhány év múlva megkeresztelkedett, ám a korabeli Egyháznak nem találta a tevékeny szeretet megnyilvánulásait. Ezért munkatársaival menedékeket, szegénykonyhákat, agrárközösségeket hozott létre, és megalapította a *The Catholic Worker* című újságot. Aktivizmusa, tiltakozásai miatt – a vietnámi háború ellen röplapokat osztogatott – többször került börtönbe. Imádkozta a zsolozsmát, gyakran élt az Egyház szentségeivel.

Gárdonyi Máté a modern kor papáiról beszélt, elsősorban arra fókuszálva, hogy milyen szerepet játszottak mint a béke szószólói és békeközvetítők. XV. Benedek az I. világháború idején, 1917-ben állt elő béketerpvel, ám ezt a szemben álló felek figyelmen kívül hagyták. XII. Piusz a II. világháború alatt karácsonyi szözataival próbálta a békét előmozdítani. Az egyházfő tisztában volt lehetőségeinek korlátaival, felvállalta azt is, hogy később passzivitással vádolják. Szent XXIII. János pápa az 1962-ben kirobbant kubai rakétaválság idején lett fel közvetítőként. Rendkívül fontos volt az 1963. április 11-én kiadott *Pacem in terris* és a Szent VI. Pál pápa által kiadott *Populorum progressio* kezdetű enciklika. Ez utóbbiban a pápa már mint a harmadik világ szószólója jelenik meg. Az 1975-ös helsinki folyamatnak a Vatikán teljes jogú résztvevője volt. Ösztönzésére került be a szövegbe a vallási és lelkiismereti szabadság megfogalmazása.

A konferencia társszervezője a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Teremtésvédelmi Kutatóintézete volt.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita